

talaia

agrupació excursionista

VILANOVA I LA ORELLA

REVISTA D'EXCURSIONISME

Núm. **291** - JULIOL 2007

HERBOLARI

L'ESPIGOL

Bio des de 1982

Herbes, dietètica, formatges i especialitats

GRAN ASSORTIT
DE PRODUCTES
ENERGÈTICS
PER A
ESPORTISTES

* * *

ESPECIALITZATS
EN PRODUCTES
ECOLÒGICS

Rambla de la Pau, 103 - Tel. i Fax 93 815 13 11 - 08800 Vilanova i la Geltrú - herbolarilespigol@gmail.com

TECNICS

INSTAL·LACIONS, S.C.C.L.

AIGUA

LLUM

GAS

CALEFACCIÓ

AIRE CONDICIONAT

REPARACIÓ D'ESCALFADORS

F
05

☎ 607 298 548 - 93 814 32 46

Picapedrers, 3 - 08800 Vilanova i la Geltrú

CENTRAL DE VIAJES, S.A.

GC-11-MD

**LA VOSTRA AGÈNCIA DE CONFIANÇA
US OFERIM TOT TIPUS DE SERVEIS I PRODUCTES
A MÉS DE LA VENDA DE BITLLETS D'AVIÓ I VAIXELL**

**OFERTES ESPECIALS PER ALS SOCIS DE L'AE TALAIA
CONSULTEU-NOS... US ESPEREM!**

C. Sant Gregori, 10 - 08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

Tel. 93 814 43 53 - Fax 93 814 28 07

Adreça electrònica: abaeza@centralvia.es

FEROPTICA

Professionals de la visió i
l'audició

CENTRE AUDITIU AUTORIZAT

PHONAK Beltone

**AUDÍFONS: DIGITALS PROGRAMABLES, ANALÒGICS,
INVISIBLES, INTRA-AURICULARS O RETRO-AURICULARS**

C/ Josep Coroleu, 74
Tel. 93 815 74 72

Rambla Principal, 55
Tel. 93 814 38 62

08800 Vilanova i la Geltrú

Carrer Comerç, 4
Tel. 93 893 12 57
Fax 93 814 53 82
08800 Vilanova i la Geltrú
CIF G-58124702
http://www.aetalaia.cat
a/e: aetalaia@aetalaia.cat

Adherida a:
Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya
Federació Catalana
d'Espeleologia
Federació Catalana
d'Esports d'Hivern
Federació Catalana de
Càmping i Caravàning

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA

REVISTA D'EXCURSIONISME

MARÇ DE 2007 - JUNY DE 2007 • Núm. 291

EDICIÓ

Agrupació Excursionista
Talaia

PRESIDENT

Salvador Belchi i Ibáñez

SECRETARI

Josep Domper i Garriga

RESPONSABLE WEB

Carles Gómez i Borrás

CONSELL DE REDACCIÓ

Josep Blanes i Minguez
Salvador Butí i Papiol
Jaume Esteban i Tarrasón
Pere Fernández i Llambrich
Blanca Forgas i Pulgert
Agustí Poch i Parés

IMPRESSIÓ

Gràfiques Uopart
C. Sant Antoni, 63
Sant Sadurní d'Anoia
Tel. 93 891 03 12
DIPÒSIT LEGAL
B-24.619-90
PREU DE VENDA
3,31 euros
TIRATGE
800 exemplars

Foto portada: Panoràmica del castell de So.

Fotografia: Natí Salvadó

Els articles publicats en aquesta revista expressen l'opinió dels autors i no reflecteixen necessàriament la de la Junta Directiva de l'Agrupació ni la del Consell de Redacció. En tot cas, l'A.E. Talaia donarà a conèixer el seu parer a través dels editorials o en articles o notes signades per la Junta.

Els articles que apareguin en aquesta revista podran ser reproduïts, total o parcialment, sempre que es mencioni el nom de l'autor o autors.

Normativa per publicar articles a la revista Talaia

Els socis, amics i col·laboradors que vulguin publicar articles en aquesta revista, caldrà que tinguin en compte les qüestions següents:

El tema de l'article cal que estigui relacionat amb les activitats pròpies de l'A.E. Talaia.

Els articles han de ser inèdits i escrits correctament en català, en suport magnètic (disquet PC) amb indicació del programa i versió. S'adjuntarà al disquet una còpia impresa en paper on s'indica el títol de l'article i el nom i cognome (o pseudònim) de l'autor/a. En casos excepcionals, s'acceptaran articles escrits a màquina, en fulls DIN-A4 i a doble espai.

Els articles, amb les seves il·lustracions, no podran sobrepassar l'extensió màxima de 5 pàgines. El nombre màxim d'il·lustracions per article no serà superior a 10.

Les il·lustracions fotogràfiques (en paper o diapositiva) hauran de tenir una bona definició. Els peus de les il·lustracions i el nom de l'autor/a aniran escrits en un full a part, precedits d'un número que es repetirà al darrere de la il·lustració corresponent.

Els articles s'hauran de lliurar al Consell de Redacció o a la Secretaria de l'entitat, com a màxim a final del segon mes de cada trimestre: febrer, juny o novembre.

Qualsevol canvi en aquesta normativa s'haurà de negociar amb el Consell de Redacció de la revista.

En conveni amb:

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

AJUNTAMENT DE
VILANOVA I LA GELTRÚ

Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya

SUMARI

- 3 **EDITORIAL**
Consell de redacció
- 4 **INDRETS ESTEL·LARS DEL GR-92**
Antoni Ordovàs
- 7 **ACTIVITATS CULTURALS**
Consell de redacció
- 8 **LA VENÈCIA DEL TINTORETTO**
Antoni Munné-Jordà
- 10 **EN BICICLETA POR LOS PUERTOS**
Salvador Baig
- 11 **L'EXCURSIONISME A VILANOVA I LA GELTRÚ**
Josep Blanes
- 13 **JAUME CABRÉ A LA TALAIA**
Jordi Perera
- 14 **RAID GARRAF**
Ricard Belascoain
- 16 **CUITA AL SOL AL MONTEIXO**
Jaume Soler
- 17 **49a MARXA D'ORIENTACIÓ**
Josep Blanes
- 25 **VIES FERRADES AL CAMP DE TARRAGONA**
Jordi Pons
- 27 **ROC DEL GALLINER**
Arcadi Pejuan
- 29 **ARNES - BESEIT**
Joaquim Lleida
- 31 **FAIXA DE "LAS FLORES"**
Jordi Pons
- 33 **GR-92 AMPOSTA-ULLDECONA**
Miquel Fasiu / Jordi Perera
- 37 **GR-92 TORRELLETES - L'ARBOÇAR DE DALT**
Josep Blanes / Jordi Perera
- 41 **GR-92 L'ARBOÇAR DE DALT - ELS CASALS**
Jaume Esteban / Jordi Perera
- 45 **TORNADA DE MONTSEGUER**
Oriol Ventosa
- 48 **51a CONEGUEM CATALUNYA**
Josep Olivella
- 50 **NOTES D'AHIR (1)**
Antoni Ferrer

editorial

Formar part de l'anomenada "Societat civil", ser presents en els diferents organismes de participació que ens permet la societat política, vetllar pel nostre paisatge i el nostre entorn, lluitar per una ciutat millor. Aquests són alguns temes que com a ciutadans no podem defugir, però que com a entitat creiem que estem obligats a no defugir.

L'A.E.Talaia forma part de moltes de les comissions de participació ciutadana que té l'ajuntament en l'assessorament d'opinió. També estem, si cal, en els moviments ciutadans que lluiten per corregir actuacions que considerem incorrectes o que poden anar en contra de la qualitat del nostre entorn ciutadà natural i mediambiental.

Som i volem continuar sent una entitat compromesa amb la ciutat.

Aquest any, a més, ens hem implicat en un aspecte que feia uns anys que teníem una mica oblidat, la Festa Major. Com recordareu, fa anys la nostra entitat, a través dels Amics de la Sardana, havia estat l'encarregada de portar les mulasses per la Festa Major. Doncs bé, aquest any hem aportat a la festa un dels pabordes. La M. Carme Barceló, presidenta de la Secció de Cultura i durant dotze anys, del 1988 al 2000, sotspresidenta de l'entitat, va ser proposada per fer de pabordessa de la Festa Major. Escollida ara fa un any, porta com els seus companys pabordes moltes hores de feina per fer que la Festa Major de Vilanova sigui participativa i llúida.

Aquest any els de la Talaia hem de sentir la festa una mica més nostra. Des d'aquest editorial fem una crida a la participació: caminada nocturna de lluna plena, sardanes, exposicions, concerts, etc. Segur que trobareu un espai on poder gaudir de la festa.

Com diuen els pabordes d'aquest any, un temps per saciar la vostra SET DE FESTA.

INDRETS ESTEL · LARS DEL GR-92

Si hom tingués la idea de recórrer a peu en solitari, o no, tota la costa catalana, si algú s'ho proposés per fer-ho no seria cap fet incongruent. Només caldria dedicar-hi temps. Si la caminada es realitzés d'una tirada fent nit allà on pertoqués i continuant l'endemà perllongant o escurçant la distància de la jornada, quants dies s'invertirien? La suposició esdevé molt personal depenent del ritme de la marxa, les aturades esmerçades en contemplar un lloc, prenent un descans, s'enllaçarien, però, tots els paratges en una continuïtat integral, llocs on s'hi tornaria sovint i d'altres no tant? En expandir-se el senderisme en el nostre país centrat per itineraris de constatat valor paisatgístic o cultural, l'efecte no ha deixat de créixer en tal activitat. La Secció de Senders de la nostra Agrupació, amb l'experiència d'anys en les sortides de GR, el dia 24 de novembre de 2002 va iniciar el SENDER del MEDITERRANI GR-92. Un recorregut dissenyat en ocasió dels Jocs Olímpics celebrats a Barcelona, projecte que fou impulsat, entre d'altres components excursionistes del Comitè de Senders de la FEEC, per en Llibert Carulla.

Qui no recorda la primera arrencada des de Portbou, a peu, per una forta pujada en un dia grisós i fresquet, descobrint a vol d'ocell l'estació ferroviària fronterera amb l'hangar on es fa el canvi de via pel tren Talgo que haurà de fer servir en travessar el túnel de l'Al-

bera? La panoràmica era magnífica. Allí començava el llargmetratge que s'ha perllongat fins enguany. A primer terme la badia portbouenca amb el Cap de Cervera al nord, tancant la vista de la Côte Vermeille. Els 92 participants d'aquella primera etapa seguint vers el sud tocaven la població de Colera i ben a prop el retallat Cap Ras, el Port de Llançà, el Port de la Selva. L'imponderable romànic de Sant Pere de Rodes guardant des del serrat, fa mil anys, la contrada. Camins de Ronda, penya-segats, murs i pont de pedra seca, albirant-se l'esqueixalat rocam del Cap de Creus i sense adonar-te, Cadaqués.

Compte amb les timberes en deixar de banda el Cap Norfeu, cales insospitades, més que boniques (la natura no en té, d'imitadors). La Punta Falconera, búnquers dels perdedors d'una guerra civil despietada. Roses, l'antiga colònia dels rodís (grecs), senyora del golf homònim, la ciutadella, el procaç urbanisme, desmesurat, dels voltants que li ha fet mal. La corbatura esplèndida de la seva ribera, la Muga i el Fluvià adobant els aiguamolls, recuperats en part per pèls, amb Sant Pere Pescador al bell mig.

Empúries en dia transparent evocant l'Emporium dels focs (grecs també) amb la ineludible visita a les venerables excavacions. I l'Escala, al costat, talment amb l'abús d'habitatges... I l'arcaic espigó de la llunyana edat que el

1992 rebé el foc olímpic vingut d'aquells orígens.

De pas dalt del castell de Montgri, una tramuntanada furiosa bronzia entre els merlets. A l'horitzó el blanc Pirineu i, més a l'abast —un fenomen òptic?— l'omnipresent Canigó que es faria present en cada etapa empordanesa. Torroella, la senyorial vila, i les Medes emergint d'un mar embravil...

Esgranant camí cap al sud es creuava el Ter, la platja de Pals. Pals amb la torre de les Hores, camps d'arrossars i no massa lluny l'antiga ràdio Liberty. La trobada amb la ciutat ibèrica d'Ullastret era un deure. I seguien Begur, Aiguablava i Tamariu, noms de cales paradisíques (ara no tant) amb barraques de pescadors i sorra gruixuda. Camins de Ronda, Cala Pedrosa, Far de Sant Sebastià, Llafranc, Calella de Palafrugell, més cases de pescadors al cor de Costa Brava. Palamós, en la seva guardada badia, Sant Antoni de Calonge, Cap Roig, Platja d'Aro, Sagaró, a primera línia de costa amb tocs de frivolitat en repetir a l'espai natural.

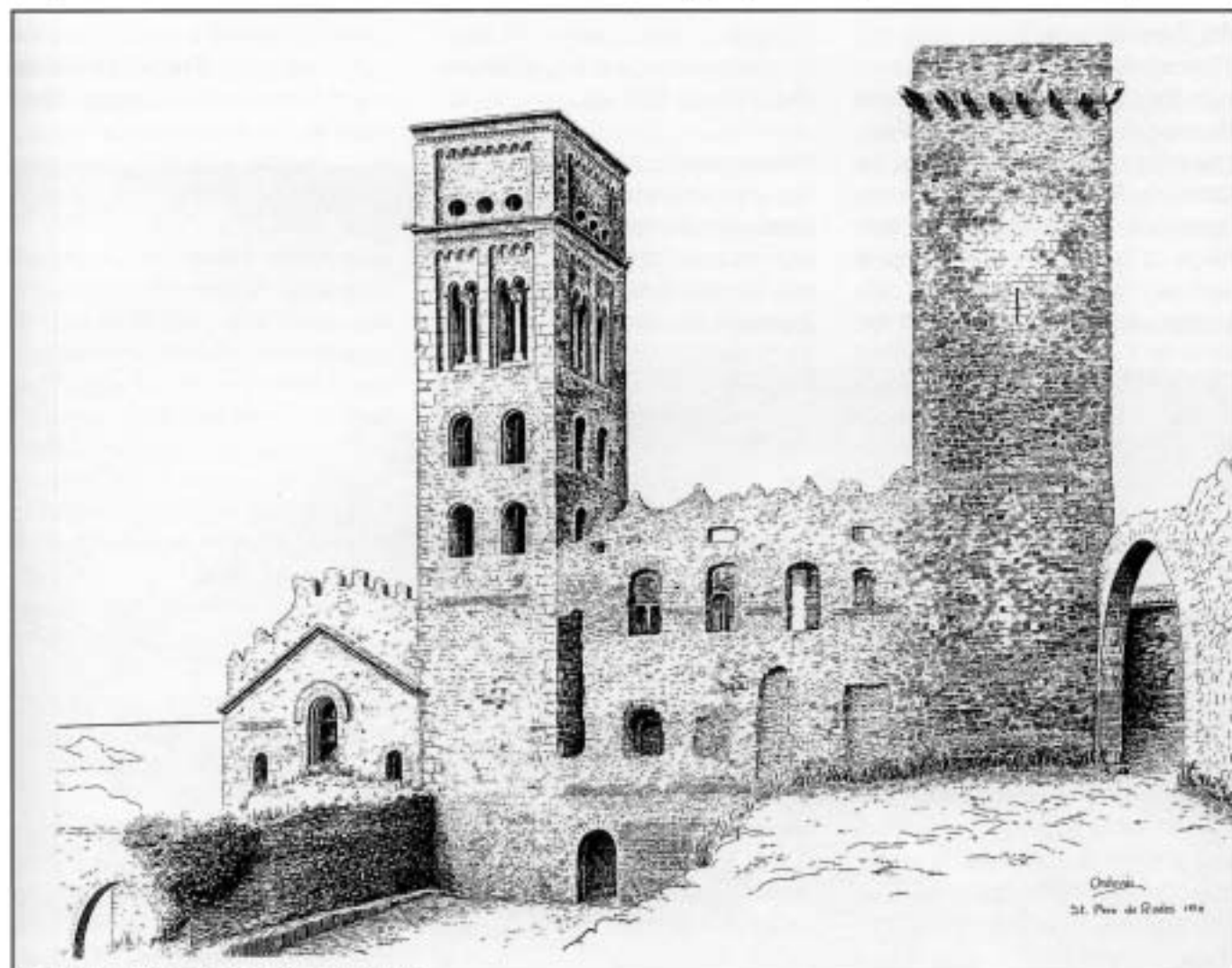
I per no perdre el costum de pujar muntanyes es cerca una variant de tres etapes, el GR-92-1 que s'endinsa pel massís de les Gavarres. Una mica separats del mar, els gerreistes fan cap a Palau-Sator, Peratallada i Canapost mostrant el seu romànic. La ruta puja al Puig d'Arques en la part

central de la serra davallant tot seguit fins a la Cova d'en Daina (monumental dolmen) i Romanyà de la Selva (on reposa la Mercè Rodoreda). En més o en menys allargassada fila índia la comitiva del GR de torn es movia entre l'espessa boscúria d'alzines sureres, solitud i antics masos ensulsiats.

Des del mirador de la Pedralta es pot esguardar el Baix Empordà, el Gironès i la Selva. Es torna a la costa per Sant Feliu de Guíxols, amb el joiell de la Porta Ferrada. I altre cop muntanyes pel Pla de les Pinyaques i el Puig Cadiretes culminant la serralada d'Ardenya. La següent davallada condueix a la mítica Tossa de Mar (antany coneguda per quatre viatgers i unes fotos de postal). Talment Lloret de Mar no es queda enrere en la massificació exagerada que aprima l'equilibri essencial d'allò raonable

sobre l'expansió constructiva. Després de la Tordera vindrà Sant Llop d'Hortsavinyà, Sant Martí de Montnegre (amb el Montseny nevant allà davant), Vallgorguina (parc natural del Corredor), un poblat ibèric dalt del Turó del Vent, coll de Can Bordoi —si fa no fa s'escau en l'equador del GR—, en un 13 de febrer de 2005. Seguint pel Coll de Papers, itinerari que queda distanciat un quelcom de la costa fent via per la serralada del litoral (la Conreria). Vingué la vista sobre la Cartoixa de Montalegre i, al poc, a frec del monestir de Sant Jeroni de la Murtra. Tirant avall es camina per l'encimbellat poblat ibèric de Puig Castellar amb la gran urb barcelonina a les envistes; ja s'hi és, al Besòs. A continuació el Turó de Maltall on per la Serra de Collserola s'abasta Vallvidrera i la Vil·la Joana (on va morir Jacint Verdaguer). Lla-

vors ve la Santa Creu d'Olorda, Molins de Rei, Sant Vicenç dels Horts i es deixa enrere el Llobregat. Gairebé ja hi som, a casa: Sant Climent de Llobregat, Can Amat, ermita de Bruguers i castell d'Eramprunyà. S'entra en el parc natural del massís de Garraf presidit per les Agulles i la Morella, que ha de suportar la marea de l'abocador d'escombraries ara, segons sembla, clausurat i que se'l vol maquillar. Però també hi ha pedreres, cicatrius enormes que no es poden amagar, engolint costers sencers d'àvid rocam (ironia) per alterar amb el mineral buidat altres entorns de proliferació constructiva. És la resulta d'un progrés en què tothom pren d'un pastís de mal pair. Una roda que no té aturador. En tocar de peus en terra, en contacte amb el medi natural, se'n poden treure reflexions, fent-t'hi

Sant Pere de Rodas. Dibuix: Antoni Ordovás

camí... I s'arribà a la Pleta i a Garraf (l'estació del tren). Feia tres anys de l'inici del GR-92 i se seguia cap a Can Lluçà, Campdàsens, Vallcarca, amb grimpada fins a l'ermita de la Trinitat, amb pluja de temporal que, en atènyer Sitges, minvà.

Per mantenir-se en forma i des de Vilanova i la Geltrú estant es va fer un circuit vers Puigmoltó, ermita de la Mare de Déu de Gràcia, i arrambats a la costa (tan nostra!) es tornà a la Ciutat, a hora de dinar.

A partir d'aleshores els participants es van allunyant en direcció al mas de l'Artís, (qui hauria predit que tan singular sender passaria pel lloc), can Cassanyes, can Balaguer, Castellet, l'Arboç, Santa Oliva, Albinyana, la Pobla de Montornès, la Riera de Gaià, pedrera del Mèdol, Santuari de la Verge de Loreto i Tarragona. Novament en marxa per Salou, Cambrils (la Costa Daurada), l'Hospitalet de l'Infant, l'Ametlla de Mar, més trams de Camí de Ronda, traçats de tren-cacames, el Vandellòs nuclear força a prop, compte! Hi ha la sort de trobar encara alguna cala sense pastitxos artificials. La caminada s'acosta al golf de Sant Jordi per la Roca de l'Illot, la platja Morro de Gos i l'Ampolla. Situats en la planúria deltaica cal seguir vora d'un canal de rec de certa monotonia creuant-se l'admirable Ebre i Amposta.

En la darrera etapa pròpiament marinera pertoca enlairar-se per l'aspre Montsià: font d'en Burgà, la Foradada (hi passarien uns autocars per l'obertura), un mirador privilegiat de tot l'envolt, sobretot del delta, els Alfacs, Sant Carles de la Ràpita i terres castellonenques. El final d'etapa transcorre entre camps d'oliveres mil·lenàries i de tendres tarongers, terreny planer que duu a Ulldecona. Després d'un dinar

col·lectiu s'havia de fer un acte de presència fins a la riba esquerra del riu de la Sénia (pont de l'Olivar) on s'aixeca un monòlit confirmant que el Gran Recorregut-92 en el seu traçat pel Principat aquí ha finalitzat. L'altra riba ja pertany al País Valencià, o bé, la perllongació dels Països Catalans.

Per acabar, però, d'arrodonir la llarga excursió i completar la temporada es fan dos sortides del GR-92-3 per l'Alt Penedès i un tast del massís de Garraf, (la darrera amb 41 participants): Torrelletes, Puig de l'Àliga, Olèrdola, cim del Papiol, l'Arboç, Santa Susanna, Puig de la Mola, avenc de la Ferla (raconada íntima de l'ensotat massís) i els Casals, a pocs quilòmetres d'Olesa de Bonesvalls. Estem a 13 de maig de 2007. En 39 etapes efectuades al llarg de quatre anys i mig, vorejant el mar o carenejant muntanyes pròximes a ell, s'han sumat més de 600 km.

Hores d'autopista, carreteres, àrees de servei, esmorzar de passar via, dinars de motxilla, de bar, de fondeta, a l'aire lliure, anècdotes irrellevants, de cada sortida se'n treu una nova experiència, amb nous i antics companys-es. Les cròniques de cada etapa prou que són explícites quan cal, en la Revista, al seu temps, per participants d'adient expertesa.

Aquest escrit no ha volgut suplir la col·laboració abans esmenta-

da, ans al contrari, sinó agrair la dedicació esmerçada, com la documentació disposada perquè la gent no es perdi i sàpiga orientar-se, si cal, seguint les marques de colors blanc i vermell per a on ha d'anar, què d'interès hi trobarà; un agraïment als amics Agustí Poch (que se n'ha fet un bon tip en preparar la documentació precisa de cada etapa), en Manel Vidal, en Jani Ferrer i en Ramon Casas que, discretament, d'una manera o altra, quan convé, donen un cop de mà, observacions en algun imprevist o situació... i de segur que em deixo algú més... i a tota la gent en l'excursió compartida. I si la llarga travessia, de punta a punta, per la façana marítima catalana ha finalitzat, els senders no tenen ni principi ni fi. Només cal passar-hi. Els camins allà on s'acaben poden significar també l'inici d'altres començaments...

Antoni Ordovàs
maig 2007

L'avenc de la Ferla. Dibuix: Antoni Ordovàs

ACTIVITATS CULTURALS

Aniversari del Campanar de Vilanova

El divendres 23 de febrer, l'historiador local Xavier Orriols va impartir una interessant conferència amb el títol *300 anys del campanar de Vilanova (de Sant Antoni)*. A la seva xerrada va explicar moltes anècdotes relacionades amb la construcció d'aquest singular monument vilanoví i la seva llarga història.

Tret de sortida del Carnaval Talaïenc

Com ja és tradició i dins del programa del carnaval, la secció de Cultura va organitzar el dia 2 de març l'exposició *Trenta anys de cartells de Carnaval de Vilanova i la Geltrú*, fons del nostre soci Xavier Capdet i Soler. Aquesta exposició incloïa els cartells de carnaval que van ser editats des de l'any 1977 a l'any 2006, on en

L'exposició dels cartells de Carnaval. Foto: Rosa Farriol

alguns d'ells quedaven reflectits diverses èpoques i moments. L'exposició fou presentada amb gran encert per Miquel Orriols, soci també de l'entitat, el qual ens féu una agradable passejada i una breu descripció dels cartells més destacats i del cartellisme a Catalunya en general. També cal remarcar la presència de la regidora de Cultura de Vilanova i la Geltrú Mercè Foradada, del president de l'entitat Salvador Belchi i l'assistència de nombrosos socis i amics que donaren rellevància a l'acte.

L'escriptor Xavier Vernetta a la Talaia

L'escriptor Xavier Vernetta va venir el divendres 16 de març a comentar-nos la seva última obra *Parlem d'amor*, que obtingué el

Premi de Narrativa de la Fundació Enciclopèdia Catalana 2003. El col·loqui amb l'escriptor fou molt interessant perquè posà de manifest les interioritats de la creació literària.

Elisée Reclus, un excursionista savi i rebel

El geògraf Xavier Arnau i Bofarull, gran estudiós de la figura d'*Elisée Reclus*, va venir el divendres 23 de març a parlar-nos de la vida d'aquest interessant personatge posant de manifest la seva passió per la geografia i el pensament anarquista. En particular, el Xavier Arnau passà revista a la nombrosa bibliografia que aquest savi va publicar al llarg de la seva vida i ens ensenyà alguns dels seus llibres perquè els assistents poguessin fullejar-los.

El conferenciant X. Orriols. Foto: A. Poch

LA VENÈCIA DEL TINTORETTO

La Venècia del Tintoretto és la Venècia del segle XVI, però és una Venècia que encara existeix, que encara és possible de visitar. D'una banda, perquè Venècia és una ciutat que s'ha anat construint per acumulació, que no ha sofert gaires grans canvis, de tal manera que ha anat mantenint vestigis de totes les èpoques, de tota la seva història. I, de l'altra, perquè la presència del Tintoretto hi és constant: la major part de la seva pintura encara és a Venècia, i ben sovint al mateix lloc per al qual va ser pensada i feta.

I aquesta presència és inevitable. Quan anem a Londres, hi «descobrim» Turner. Quan anem a Florència, «descobrim» Masaccio. Tintoretto se'l «descobreix» a Venècia: hi ha unes dues-centes pintures seves escampades per uns quaranta llocs públics, esglésies, museus, biblioteques o palaus de la ciutat, la seva ciutat.

Després dels grans moments bizantí i gòtic, el segle XVI va ser un segle d'importantes transformacions a Venècia, de fet l'última gran època de la República: els següents canvis profunds ja seran al segle XIX, obra dels ocupants francesos i austríacs.

A la darrereria del segle XV, Antonello de Messina havia portat a Venècia la tècnica de la pintura a l'oli, inventada a Flandes, i amb això va revolucionar la pintura veneciana. Amb el canvi de segle,

el gran mestre és Georgione, vingut de la terra ferma, de Castelfranco, i després Tizià, baixat de les muntanyes de Pieve di Cadore, a Belluno, i el gran contemporani del Tintoretto serà el Veronès, naturalment vingut de Verona: o sigui que el Tintoretto és l'únic gran mestre del XVI que neix dins la llacuna de Venècia,

(carrer) del Tentor, i als camps (places) del voltant hi havia alguns chiovere, grans espais on els tintorers estenien a eixugar les teles, i que encara ara són places o trossos amples de carrer. En aquest sector de treballadors del tèxtil devia néixer Giacomo Robusti, el Tintoretto, fill de tintorer, el 1518 o el 1519.

Can Gussani. Foto: Antoni Muné-Jordà

pinta a la ciutat, i no se'n mourà. I és a Venècia on ens espera.

Arribats a Venècia, el carrer que uneix el sestiere (un dels sis barris en què es divideix la ciutat) de Santa Croce i el de San Polo, paral·lel al rio (canal) Marin, quarter general de la indústria llanera al segle del Tintoretto, es diu calle

Passat el campo de San Polo, el més gran de Venècia, només superat per la piazza de San Marco, hi ha l'església de San Polo, que va ser restaurada al segle XV i conserva un aspecte bastant semblant de com era quan hi van batejar el Tintoretto. En aquesta església es conservava la seva fe de baptisme, perduda en un incendi, i que permetria saber la data de naixença del Tintoretto: la partida de defunció, del 31 de maig de 1594, diu que té setanta-cinc anys, però com que a la república de Venècia començaven l'any pel març, tant podria haver nascut després del primer de juny de 1518 com els tres primers mesos de 1519. Dins l'església, al peu de la nau dreta, hi ha un vigorós Sant sopar fet pel Tintoretto vers 1570 en què es pot veure com la llum està pensada justament per al lloc on ha d'anar el quadre.

El Tintoretto devia aprendre amb algun modest pintor de marededús i escenes sacres. En aquell temps calia fer sis anys de pràc-

Sant Marc allibera l'esclau. Foto: Antoni Munné-Jordà

tiques en un taller per a ser considerat mestre pintor, i el 22 de maig de 1539, a vint anys, el Tintoretto s'inscriu com a pintor independent establert al camp de San Cassiano, ben a prop de San Polo.

El rio de San Cassiano passa sota els tres ponts del camp i va a parar al canal Gran quasi davant de can Gussoni, les façanes de la qual el jove Tintoretto va decorar amb frescos. Diuen que en la tècnica de pintar al fresc, que demana rapidesa per a evitar que s'eixugui el morter, pot haver-hi l'origen de la seva llegendària velocitat d'execució.

Al final de la Strada Nuova, una mica més cap a llevant, s'arriba al camp de Santi Giovanni e Paolo, popularment San Zanipolo. Aquí hi ha l'edifici de la Scuola Grande di San Marco. El 1547 van voler decorar-la amb quadres de miracles de sant Marc, i aquí va ser la revelació del Tintoretto amb el Miracle de l'esclau, de 1548, que va revolucionar Venècia pels colors intensos i contrastats i les actituds versemblants de la multitud.

Vers 1550 o 1554 Giacomo Robusti es va casar amb la veneciana Faustina Episcopi, filla del qui havia estat guardià major de la

Scuola di San Marco, i que havia de ser la mare dels seus vuit fills. El gener de 1555 ja vivien a la paròquia de San Marziale, església per a la qual el Tintoretto havia pintat el 1549 un quadre del sant titular. La vida del Tintoretto es desenvoluparà sempre més en aquest barri, però haurem de travessar el canal per anar a San Rocco, que era la més important Scuola Grande de Venècia quan van decidir també decorar el seu edifici. El Tintoretto ja hi havia fet pintures per a l'església i estava disposat a fer el que fos per aconseguir l'encàrrec de decorar l'edifici de la confraria.

Van convocar un concurs d'esbossos d'un oval de sant Roc per al sostre. El Tintoretto va fer la pintura, la va fer penjar d'amagat al lloc on havia d'anar, i així quan el dia del concurs, el 22 de juny de 1564, tots els altres es van presentar amb els projectes, ell va fer destapar l'obra, va dir que aquesta era la seva manera d'esbossar, per no enganyar ningú, i va dir que renunciava al premi econòmic i regalava l'obra a sant Roc per devoció. I així va aconseguir finalment fer la resta del sostre, també gra-

tuïtament, i un gran quadre per a la paret, la seva extraordinària Crucifixió. I regalant obres o cobrant només les despeses dels colors va poder continuar pintant per a San Rocco fins que el 1577 va aconseguir un vitalici de cent ducats l'any a canvi d'acabar la decoració. Hi va treballar fins al 1588.

Mentrestant, el 1574, el Tintoretto es va traslladar a la casa on va viure fins a la mort, entre l'església de San Marziale i la de la Madonna dell'Orto, a la fondamenta dels Mori. Encara, després de San Rocco, l'últim refugi espiritual del Tintoretto va ser a San Giorgio Maggiore, a l'illa de San Giorgio, on el Tintoretto va fer les darreres pintures.

El Tintoretto va morir a Venècia el 31 de maig de 1594, i és enterrat a l'església de la Madonna dell'Orto. Només hi ha una làpida grisa i un bust a la paret. El monument al Tintoretto a Venècia són les seves obres, que ens esperen als indrets més impensats.

A. Munné-Jordà

Casa del Tintoretto. Foto: Antoni Munné-Jordà

EN BICICLETA POR LOS PUERTOS

El passat 9 de març, a la nostra societat, vaig tenir el plaer de poder presentar el llibre *En bicicleta por los puertos*. El plaer no va ser tan sols pel fet que és un bon llibre, sinó que, a més, l'havia escrit un company de joventut.

Actualment, massa sovint no sabem on posar el terme joventut. Tothom és jove, i de fet, entre el públic hi havia força persones que, tot i passar els seixanta, es sentien enormement vius, enormement joves.

Però bé, al que anàvem. Quan deia joventut, mentalment ho classificava entre els quinze i els vint

anys. Un període on sovint et vols menjar el món i al final no acabes ni desembolicant el paper de plata. Així érem el Quico Ràfols i jo: somniadors, valents, eufòrics, idealistes i, sobretot, esportistes. Ens agradava fer esport: atletisme, futbol, ciclisme... Ja ens agradava la bicicleta. Era el temps de la lluita entre el Luis Ocaña i el gran Eddy Merckx... el final del Poulidor i el naixement del Thévenet, i entre ells, aquell que acabava sempre segon, l'holandès Zoetemelk.

A nivell social, el vell assassí es debilitava per moments. Però encara mossegava, i les últimes condemnes de mort van caure inexorablement. A Catalunya encara tenim viu l'assassinat de Salvador Puig Antich. Després, el gran viatge cap a la transició democràtica... i, finalment, poder descobrir Europa per acabar de modelar els nostres caràcters... i com denominador comú... la bicicleta, les pujades mítiques del Tour, del Giro i de la Vuelta.

El color es va implantar finalment a les televisions de totes les cases, i vam descobrir en les caloroses tardes de juliol, parat-

ges bells, on una serp de corredors passava amb rapidesa per començar a enfilarse el Col du Galibier, i posteriorment, després d'un ràpid i perillós descens veure com els cossos començaven a patir i a retorçar-se dalt de la bicicleta. Era Alpe d'Huez. Possiblement no era la pujada més dura, ni la més difícil, però sí la més mediàtica, la més fotogràfica...

Les seves vint-i-una corbes em van servir per la presentació del llibre del Quico. Les onze primeres van evocar la nostra joventut. Les següents set corbes van tractar sobre aspectes del llibre: anècdotes, històries, esforç, geografia... fins i tot, filosofia. I les tres últimes corbes van servir per anar acabant i deixar pas al veritable protagonista de la nit: l'autor del llibre.

En aquest moment, per acabar, no us puc deixar amb l'autor, però sí que us puc deixar amb el llibre. *En bicicleta por los puertos* és un llibre que es llegeix fàcilment, que us donarà pistes d'altres temes i que us agradarà per les seves històries, detalls i cites. És un llibre de ciclisme que m'ha provocat enveja. Una sana i pura enveja. Sobretot, recordant que hi va haver un temps, poc, que la meua bicicleta podia estar a l'alçada de la del Quico. Ara, hauria de sortir el dia abans...

Salvador Baig

En bicicleta por los puertos

Un relato con las características básicas de los principales puertos de montaña del mundo del ciclismo

Frederic Ràfols

L'EXCURSIONISME A VILANOVA I LA GELTRÚ

L'AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA CINQUANTA ANYS DE CONTINUÏTAT 1955-2005

No crec que em correspongui a mi fer aquest escrit, però el Consell de Redacció ho ha decidit així.

Aquesta vol ser, doncs, la petita crònica del naixement d'un llibre, o si més no, de la presentació en societat d'aquest ampli recull de la nostra història excursionista.

Així, el 13 d'abril d'enguany, amb la sala d'actes completament atapeïda de socis i convidats, tingué lloc l'acte protocol·lari de la presentació del llibre. Amb la mesa presidida per l'Alcalde de la ciutat, Joan Ignasi Elena, i la regidora de Cultura, Mercè Foradada, el president de l'entitat, Salvador Belchi, obrí l'acte amb una breu introducció i cedí la paraula a l'Antoni Ordovàs, el més veterà

dels socis fundadors de la Talaia i sense cap dubte el principal ideòleg de l'excursionisme local, que en un inusualment breu parlament passà revista a aquests cinquanta anys d'activitat, posant èmfasi en els episodis dels difícils inicis de la nostra novella societat, amb els primers contactes amb la muntanya i amb les companyonies que això generava, per després d'èpoques successives arribar al Cinquantenari i decidir escriure aquest llibre. Fins i tot s'atreu a glossar la meua persona com a impulsor del llibre. Gràcies Antoni, però no calia, ja que tots treballem per la Talaia.

A continuació fou el Salvador Belchi qui ens llegí un escrit, elogiant les vivències d'aquests cinquanta anys, la màgia que com-

porta fer reviure la llarga història, i tingué un record per a totes les persones que han fet que la Talaia sigui una entitat viva, amb esperit jove i lliure. Acabà amb un ... Gràcies a tots i a totes per ser el que sou... i visca la Talaia !

Com a promotor i coordinador d'aquest llibre, a mi em va tocar presentar-lo a tothom. I ho vaig iniciar justificant el retard de la seva edició —un any i mig després de finalitzar el Cinquantenari— per la molta feina que ha comportat i pel rigor que calia en la seva configuració, a més de qüestions com el finançament que no s'havien solucionat fins a darrera hora.

Vaig fer notar que va caldre demanar moltes col·laboracions. Un cop amb els textos i les fotografies es va estructurar l'obra a l'entorn d'un sumari que recollís totes les facetes que ha tingut l'excursionisme talaïenc, per la qual cosa varem pensar que els socis trobarien en aquelles pàgines la parcel·la que cadascú ha practicat habitualment. I a més de sentir-se reflectits, en ser un llibre molt il·lustrat amb imatges, molts podrien trobar-se retratats. També era un llibre de consulta per als excursionistes a més d'una contribució a la història de la nostra ciutat.

El llibre recorre tot el nostre excursionisme des dels inicis de l'excursionisme a Vilanova i la Geltrú fins als Grups de la pre-

La mesa amb les autoritats i presentadors. Foto: Rosa Farriol

Talaia, i que durant La recerca d'una utopia ens acollirem a la Unió Vilanovina (el Coro) fins que el naixement oficial de la Talaia fou el 1955. Vingueren els anys de la Consolidació social, cultural i esportiva, mentre després s'explica el funcionament i serveis de la Talaia, per passar al gran capítol de les Branques de l'excursionisme, on surt tota l'activitat realitzada per grups i seccions durant les cinc dècades. Finalment s'afegien al llibre els capítols d'Activitats diverses i unes Darreres reflexions.

En el capítol d'agraïments vaig donar les gràcies tant als coautors dels textos com a aquells que van facilitar dades concretes, així com als autors de les fotografies, als correctors dels textos i d'estil literari, als qui van gestionar solucions financeres, així com la predisposició de l'editorial El Cep i la Nansa, a les ajudes de les institucions locals, Ajuntament i Consell Comarcal, i de la FEEC, a més de la Caixa del Penedès i tres empreses locals que han volgut restar en l'anonimat. Finalment vaig agrair l'esplèndida res-

Parlament del president de l'Entitat. Foto: Rosa Farral

posta que van tenir el socis que varen reservar el llibre per endavant, lliurant la bestreta pel finançament. Resumint, moltes gràcies a tothom.

Va parlar a continuació l'editor, el Quico Mestres, que en nom de El Cep i la Nansa i amb bon sentit de l'humor ens va dir que ben bé l'havíem embolicat i que no sabia com se'n sortiria d'aquesta edició,

però també ens va assegurar que ja està acostumat com editor local i ens explicà tota una sèrie de vicissituds del món editorial i sobretot d'aquelles que ell qualifica com escrites en vilanoví. Finalment, però, va donar a entendre que estava content de com havia quedat el nostre llibre i que seria un èxit.

Cloqué l'acte l'Alcalde amb un encès elogi del que representava que una entitat ciutadana com la Talaia publicàs un llibre amb un recull d'història vilanovina, de vivències socials, esportives i culturals i

glossà les idees i els valors que donen sentit a una entitat com la nostra i a les persones i al voluntariat que li donen suport i feien possible la seva continuïtat. I ens felicità per tot plegat.

Amb càlids aplaudiments per part de tothom, finalitzava l'acte celebrant-ho amb unes copes de cava i amb una allau de socis que venien a recollir el llibre. Una bona estona més tard, em donava per satisfet de la feina feta i dels socis de la Talaia que una vegada més havien donat multitudinària resposta a les iniciatives de la nostra entitat.

Josep Blanes
Soci fundador

Expresident de l'A.E. Talaia
Coordinador i coautor del llibre

La Caixa del Penedès, col·laboradora habitual en les activitats de l'A.E. Talaia, també ha contribuït a l'edició del llibre *L'excursionisme a Vilanova i la Geltrú*.

Caixa del Penedès

JAUME CABRÉ

A LA TALAIA

"Un soneto me manda hacer Violante". Gairebé això vaig pensar quan la Revista em va demanar que redactés la notícia de la conferència de Jaume Cabré a l'entitat l'1 de juny, perquè havien passat uns deu dies, en el seu moment no havia pres cap nota i la manca de memòria i de desconeixement del personal em resulta un handicap gairebé insuperable per satisfer l'encàrrec amb una solvència mínima. De manera que començaré amb una nota negativa i una altra de positiva.

La negativa. Al retard habitual de més de deu minuts amb què solen començar els actes a VNG (només conec a hores d'ara un que comenci a l'hora: el llançament dels dotze morterets), afegit al que li va causar a Cabré la sortida massiva de vehicles de BCN (quin domini dels abreuaments de modal) aquell cap de setmana, va fer que l'escriptor hagués de cloure la seva xerrada quan encara li quedava força corda, em sembla, perquè cap a dos quarts de deu va començar una notable deserció d'oients que devien d'haver d'anar a altres llocs o actes, com ara el concert al castell de la Geltrú. Potser caldria repensar l'hora d'inici dels de la Talaia i passar-la a les vuit.

Ara, la positiva. Cabré va estar divertidíssim, va ser la seva una exposició amena, brillant, molt interessant. Tant de bo poguéssim repetir conferenciant amb qualsevol excusa. Aquest filòleg barceloní de 60 anys va publicar el seu pri-

mer llibre, un recull de narracions, el 1974. Després ha publicat quinze novel·les -entre les quals destaquen *La Teranyina*, *Fra Junoy* o *l'agonia dels sons*, *Senyoria*, *L'ombra de l'eunuc*, *Viatge d'hivern* i la que era motiu de la conferència, *Les veus del Pamano*-, tres obres de narrativa infantil, una de teatre i tres d'assaig. Ha estat traduït a dotze llengües. També és guionista de televisió i cinema. Acumula fins al moment vint-i-tres premis literaris, entre ells el dels Escriptors Catalans del 2003 al conjunt de la seva obra.

No diré res de *Les veus del Pamano* perquè el 30 de maig ja se'n va parlar m'imagino que a bastament, car jo no hi era. Quant a la xerrada del seu autor, cal dir que hi va evidenciar un domini de la posada en escena notable. La seva manera de moure's entre la taula i els assistents amb què va crear immediatament un clima de complicitat, la dicció, la gestualitat, les pauses, l'habilitat en la introducció dels parèntesis esclaridors, els moments de suspensió i les conclusions sorprenents dels diversos temps en què es podria dividir la seva exposició van formar un veritable espectacle escènic d'una eficàcia i amenitat remarcables.

Cabré, després d'una mena d'introducció orientada una mica a justificar la seva presència en una entitat excursionista, va passar a explicar el procés de creació de *Les veus del Pamano*, novel·la que

va tardar set anys i mig a donar per acabada, després de diverses reescriptures. Ens va explicar el motiu pel qual havia triat una protagonista com Elisenda Vilabrú (sembla ser que amb força connexions amb una persona real); com havia trigat a trobar el to de la novel·la, no construïda totalment en la ment com fan alguns escriptors abans de posar-se a escriure-la, sinó gestada al llarg d'un seguit de diàlegs i baralles entre ell i els personatges, ell i les situacions, ell i els fets, de manera que la criatura s'anava formant, desfent i tornant-se a formar fins que va assolir la forma definitiva, la redacció que havia de lliurar a l'editor... si no fos perquè quan la novel·la ja estava acabada la va tornar a escriure de cap i de nou perquè va trobar la clau de volta, aquesta vegada sí d'una manera definitiva, en el títol. D'aquesta obra s'han dit moltes coses diferents pel que fa als protagonistes, a la intenció argumental o a la temàtica, però Cabré va tancar pràcticament la seva xerrada declarant que ell havia volgut fer una novel·la de mestres d'escola.

La meua memòria no dona per més, no recordo cap altre detall concret de la xerrada d'en Jaume Cabré, de manera que "contad si son catorce, y está hecho".

Jordi Perera

amb la col·laboració de

 Generalitat de Catalunya
Institució de les Lletres Catalanes

RAID GARRAF

L'equip vilanoví ALB- Esports Prieto - Inverse aconseguí una important victòria a domicili guanyant amb superioritat el IV Raid Garraf que tingué lloc els dies 21 i 22 d'abril.

Divendres, a partir de les 9 del vespre, a les instal·lacions de les pistes d'atletisme de Vilanova i la Geltrú, amb els 22 equips inscrits (18 de categoria Copa Catalana i 4 de Promoció), l'organització realitzà la verificació de les inscripcions i del material obligatori, així com la reunió informativa i el lliurament de documentació de per on transcorrien les etapes del raid.

Aquest, enguany ha tingut el seu escenari principal a la comarca de l'Alt Penedès (Sant Martí Sarroca, Torrelles de Foix, Els Monjos...)

Dissabte, a les 8 del matí es donà la sortida des de Torrelles de Foix, amb una primera etapa en BTT que passava pel cim del Clapi Vell (704 m). La sortida va ser fulgurant encapçalada per algun corredor de la zona, però les fortes

Travessa pel barranc del Foix. Foto: Ricard Belascoain

rampes i l'orientació va anar posant cada equip al seu lloc.

Des de les primeres seccions ja es va poder veure que la cursa de dissabte pel primer lloc seria una lluita entre dos equips, els vilanovins de l'ALB Esports Prieto Inverse i els del Medilast de Lleida. A mida que anava passant el dia i se succeïen les seccions: cursa a peu per la zona del Montmell, BTT passant pel cim del Montagut,

el barranc del Foix (que després de les pluges de la setmana anterior esperava els corredors amb força aigua freda als tolls), descens en BTT des de l'ermita de Foix i escalada de la ferrada de Sant Martí Sarroca, els dos primers es van anar distanciant d'un segon grup en què 4 o 5 equips s'anaven disputant la tercera plaça del pòdium.

Finalment, després d'entrar pràc-

 Xurreria Trifón VILANOVA I LA GELTRÚ	 Xurreria Trifón VILANOVA I LA GELTRÚ	 Xurreria Trifón VILANOVA I LA GELTRÚ
---	---	---

ticament enganxats al darrer tram, la ferrada de Sant Martí, els ALB-Esports Prieto-Inverse van aconseguir arribar primers a la meta situada al municipi de Sant Martí, amb una mínima diferència de 3 minuts sobre el Medilast. Darrere, a més de mitja hora, entraven els lleidatans del Fissure EKKE X Team, Els Bombers Lleida-Penyaguara i els osonencs de Seida Cicles 02.

Diumenge, la cursa es reinicià a les 5 del matí amb una etapa nocturna en BTT que sortia de Els Monjos i arribava a Sant Martí Sarroca. Una etapa complicada d'orientació que a alguns equips els costa resoldre, però on els primers, de nou els ALB, el Medilast junt amb l'Editorial Alpina i el Seida van rebaixar l'horari previst per l'organització. El segon tram era una prova de patins en línia de 6 km on el major domini tècnic dels Medilast va fer que es poguessin distanciar uns minuts dels seus perseguidors.

Un nou tram de BTT apropava els equips a la cronoescalada amb patins en línia al castell d'Olèrdola; un tram curt de 2 km però molt explosiu i una secció de cursa a peu fins a Canyelles. D'aquí fins a la meta de Vilanova tan sols quedava un darrer tram de BTT. Després del primer tram de patins, els ALB-Esports Prieto-Inverse van anar llimant la diferència de 5 minuts que els separava del cap de cursa. Sortint d'Olèrdola de fet ja els tenien a la vista.

Finalment aquests van arribar a la meta situada a les pistes d'atletisme de Vilanova i la Geltrú en primera posició destacada. La sorpresa de tots va ser l'endarreriment acumulat pel, fins llavors, segon classificat que era superat per diversos equips, com el Bicis Fa Sol, el Seida i l'Editorial Alpina, en l'arribada a meta. La causa que havia motivat aquesta situació va

Un participant amb l'aigua al coll. Foto: Ricard Belascoain

ser la pèrdua de la tarja de control en el darrer tram i que, malgrat els intents, no havien pogut localitzar-la.

La classificació final del raid va quedar encapçalada pels ALB-Esports Prieto-Inverse, en segona posició pel Seida Cicles 02 Gimnàs Tennis Vic i en tercer lloc pel Fissure EKKE X Team.

En la categoria de Promoció, amb un recorregut igualment de dos dies, però més curt i assequible, els guanyadors van ser l'equip Rocket, de Vilafranca del Penedès.

Ricard Belascoain

Amb la col·laboració de

medilast

CUITA AL SOL AL MONTEIXO

Així s'anomena aquesta cursa tan especial, tan diferent de les altres, que celebra la seva 5a edició, una cronoescalada de quasi 1.700 metres de desnivell positiu i de només 4,7 quilòmetres. Emmarcada dins el calendari de la Copa Catalana de Curses de Muntanya de la FEEC és de les que més gent recull. Aquest cop 600 persones ompliren les inscripcions en poc temps i un parell de mesos abans ja no hi havia places per inscriure's.

Més que una cursa és tot el que l'envolta, la festivitat que es crea en el petit poble d'Àreu, la gran quantitat de gent que durant un cap de setmana fan que aquest municipi es converteixi en un punt de trobada de corredors, muntanyencs, excursionistes, firaires, curiosos, familiars, amics i altres. Hi participa tot tipus de gent, de totes les edats i sexes. La idea d'aquesta cronoescalada neix d'un conte: "L'home que corria més que el sol", que va escriure cap al 1989 en Pep Coll, on uns personatges corrien perseguits per l'ombra de la muntanya del davant.

Al 2004 neix aquesta cursa, on el més important no és arribar primer, sinó derrotar l'ombra que ens persegueix muntanya amunt. La sortida es dona quan l'ombra de les muntanyes del vessant contrari de la vall al cim del Monteixo cau a la plaça del poble d'Àreu, des de llavors l'ombra et segueix durant tota l'ascensió fins al cim

del Monteixo. La cursa té aquesta finalitat, que no t'atrapi l'ombra.

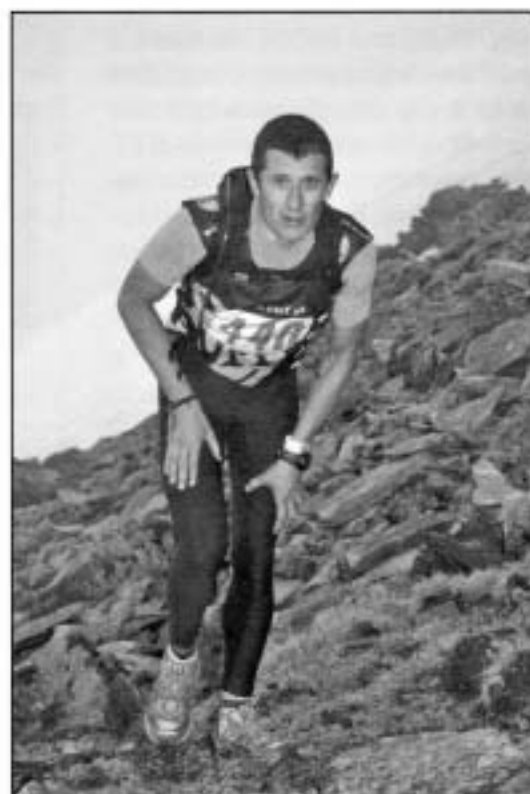
Com més gran és el nombre de persones en arribar dalt abans que l'ombra, més gran és la victòria. És una cursa contra un mateix, això és la idea, després la realitat és molt diferent. Sortida amb preferència per als millors de l'any anterior i corredors d'elit, xip per controlar el temps de pas entremig i el d'arribada, dorsal en forma d'armilla plena de propagandes que t'impedeix lluir els teus colors, classificacions rigoroses i quasi immediates i records i premis per als primers. En el fons cadascú que s'ho prengui com vulgui i ja està.

Nosaltres cap allà, a córrer, a pujar, a caminar... A gaudir de la festa. A cop d'ull vaig comptar 4 socis de l'entitat (en Joan, l'Enric, el Javi i jo), segur que entre tanta gent n'hi havia algun altre.

Primer van sortir les noies i els joves. Després els parlaments, els nervis i per un carrer de poc més de quatre metres la sortida en massa de més de 400 persones que estàvem tancades dins la plaça. Espectacular per a uns i cosa de bojos per a d'altres. Cops, empentes, paciència i cap amunt. A guanyar l'ombra i pujar sense que t'atrapi. Els primers metres d'ascensió

són molt dificultosos, excés de gent que s'apila en els llocs de difícil pas, però mica en mica tot es va ficant en el seu lloc i cadascú va amb el grup el ritme del qual és més semblant. A la meitat un registre del xip i un glop d'aigua, només queden 800 metres de desnivell. Al cim foto d'arribada, tornar a registrar el xip, tapar-se amb l'impermeable obligatori i gaudir de les vistes. Després amb el frontal, llums incandescent penjades dels arbres i la Lluna, retorn a Àreu, sopar per part de l'organització i festa el qui en vulgui i li quedin forces.

Jaume Soler Serrano

El Jaume en ple esforç. Foto: L'Organització

49a MARXA D'ORIENTACIÓ PER DESCRIPCIÓ

9a Copa Catalana de Marxes Tècniques Regulades
18 de març de 2007

Sant Pau d'Ordal – Can Mata del Racó – Can Rossell – Can Llopart de la Costa – La Torrota d'en Llopart – La Bardera – Savall – La Guàrdia – Sant Pau d'Ordal.

Municipi de Subirats Comarca : Alt Penedès

Aquesta vegada repetíem Penedès, potser per allò que la propera edició haurem d'acostar l'itinerari a casa nostra, donat que estarem d'aniversari. Doncs sí, aquesta Marxa complirà ja els seus cinquanta anys, i l'any vinent ho celebrarem. Però anem a veure com va ser l'edició d'enguany.

D'entrada cal destacar un parell de característiques que segurament els marxadors no coneixien. Sí que sabien que estàvem al

país del vi i del cava, però és que l'itinerari transcorria majoritàriament entremig de vinyes, les quals varen constituir en aquesta ocasió una veritable lliçó d'enologia donat que al llarg del camí -que s'anomena la *Ruta vinícola de Subirats*- hi havia, estratègicament situats, grans cartells explicatius de les diferents feines de la viticultura com la *maduració* i la *verema*, els *treballs de la vinya*, el *clima*, el *portaempelt*, a més d'altres il·lustrant-nos amb les principals varietats de raïm d'aquelles contrades com el *Maccabeu*, el *Xarel·lo* o el *Parellada*, principals components de la denominació d'origen Penedès.

Així hi havia alguns que opinaven que aquesta Marxa l'hauria d'haver patrocinat l'Incavi.

Una altra característica que els participants varen poder copsar va ser que no només el Penedès viu de la vinya, sinó també de la gran quantitat de camps de presseguers que hi havia per arreu de l'itinerari, els quals, a mig març, estaven en plena floració i que féu que molts desviessin l'atenció de la marxa per retratar aquelles magnífiques i rosades flors.

Però anem per la marxa, la qual començava a la plaça Subirats, just davant del Centre Agrícola de Sant Pau d'Ordal d'on es donà la sortida a partir de les 8 del matí als marxadors (140 equips inscrits), els quals creuaven el poble pel costat de la zona esportiva i pel costat de les darreres cases enllaçava amb un camí que passava entre les tanques de l'Hípica Sant Pau, en aquella hora encara quasi sense cavalls. El camí és força ascendent i comencem a deixar de banda vinyes i fruiters i unes barraques de pedra seca, i després d'alguns canvis de nivell i alguns revolts el camí ens porta al control A, situat a can Mata del Racó, una masia medieval molt reformada.

Sortint de can Mata, deixem de banda les restes d'un antic trull d'oli de pedra picada i allí mateix s'agafa un camí que s'enfila entremig del bosc de can Mata, on amagat entremig dels arbres hi havia el control de pas 1. En sortir del bosc deixarem encara lluny una alta antena de comunicacions. El camí davalla sinuós entre

Arribant a Can Rossell de la Costa. Foto: Francesc Casas

conreus de vinya i fruiters i alguna torre elèctrica, fins confluir amb una carretera veïnal que ens portarà a can Rossell de la Costa. Aquesta barriada consta d'un llarg carrer amb les cases orientades de cara a llevant. Passant entremig de vinyes i pel costat d'un pou, arribarem al control B (el de l'esmorzar) passant entremig del Centre Recreatiu i les velles escoles de Can Rossell. Després d'endrapar un entrepà, traguejar un porró de vi i prendre un cafè, tornem al camí fent un tomb cap a una cantonada i seguir per un altre carreró entre cases i presseguers florits. Després, el camí segueix entre algun rocalls fins travessar la carretera que porta a la urbanització de can Rossell. El camí desemboca a la serra de can Llopart, tenint a la dreta les ruïnes de cal Lluís i darrere seu la calitja només deixava entreveure a la llunyania el massís de Montserrat. Havíem passat doncs a l'altre vessant.

De seguida el camí davalla i passa per davant les cases de can Llopart. I ens apareix sota nostre l'enclotat edifici de les Caves Llopart i més lluny l'altiva silueta de la Torrota de Can Llopart. Finalment s'arriba al control C, dins

El control a Can Rossell de la Costa. Foto: Francesc Casas

el recinte de les Caves Llopart, els propietaris de les quals posen cava fresc a disposició dels marxadors i conviden, si el temps d'estada al control ho permet, fer un cop d'ull al museu històric d'aquesta empresa cavista. A la sortida d'aquest control el camí anava directe a la propera Torrota, on a més d'una autoneutralització de 2 minuts per fer fotografies de l'esvelta torre de guaita del segle XII, també es trobava el control de motxilles, per si algú no en portava.

I mentre seguim el camí, darrere entrelluquem el castell de Subirats i la silueta de Montserrat, i per davant la plana penedesenca amb l'inconfusible paisatge ratllat per les obres de l'AVE. Així passem prop de can Panxa i més enllà can Rigol, envoltats una vegada més pels florits presseguers i a més per allí començava la Ruta vinícola de Subirats amb els seus grans rètols explicatius del raïm i de la vinya. Passat cal Xato el camí s'enlaira una mica i a les envistes de la Bardera, el camí fa un revolt on es trobava el control de pas 2 i continua elevat fins a desembocar a la façana de llevant de la Bardera on hi havia el control D. Continua l'itinerari entre vinyes i bosc, directes cap a la Masia Savall, una masia del segle XVIII en plena reconstrucció, la qual ha sigut adquirida pel vilanovi Celler de can Pujol. Allí es trobava el control E.

Des de Savall, la pista continuava cap a les obagues de Savall i cap al torrent de la Fassinaire, mentre segueix entre marges de terra i conreus de vinyes que es van enlairant, i a la vista d'un llunyà porxo d'obra nova, el camí conflueix amb la pista que ve de Sant Pau i tot ascendint després

Control de motxilles al peu de la Torrota de Can Llopart. Foto: Francesc Casas

de deixar de banda un dipòsit d'aigua i prop d'una casa de color groc, els marxadors arribaven al control F, situat entre el Turó de la Guàrdia i la Torre de la Guàrdia. Ha sigut el tram més llarg i de més temps de tota la Marxa. Després de la corresponent neutralització, el camí pujador seguia amb bosc a la banda esquerra i vinya a la dreta, fins arribar a una clariana semblant a una rotonda després de la qual es trobava enlairat el control de pas 3, dalt la Torre de la Guàrdia.

A partir d'aquí i durant una bona estona un retorçat corriol entremig d'una bona pineda feia que els marxadors s'haguessin d'orientar entremig del pins, mitjançant les cintes que l'organització havia penjat, tot i que també es trobaven senyals d'altres curses, desembocant al vessant de migdia i seguint fins a la proximitat de la casa pintada de groc, prop de la qual es trobava el control de pas 4. A partir d'aquí el camí era ample i desembocava al camí de Sant Pau, que tot amb canvis, girs i bifurcacions davalla i continua

ample i a la vista del poble enllaça amb el camí del matí, proper a les tanques de l'Hípica, que en aquesta hora del migdia està plena de cavalls que saluden la nostra presència amb renills.

Travessarem el poble per davant del Club Hípic Sant Pau i cap al bonic carrer de la Font i baixar per un lateral de la carretera i per sota de la mateixa, seguia per un passadís que acabava en unes escales, just on es trobava el control de pas 5, a pocs metres ja de finalitzar la marxa davant del Centre Agrícola, on hi havia el control d'Arribada.

Aquí es recollien els fulls de ruta i es repartia el Relat complementari. Ben aviat el porxo del centre s'omplí de marxadors que consultaven els temps realitzats i comentaven els resultats obtinguts, amb molt de rebombori, molta conya, però altres molt cansats o molt decebuts per haver fet molts punts.

L'espera per saber les classificacions provisionals fou molt llarga,

ja que els últims equips no acabaven d'arribar mai, això sí, vigilats de prop per l'equip escombra.

Com a comentari general, cal dir que els equips en l'últim tram van anar molt lents o potser els temps que es van establir eren molt curts. Quant a penalitzacions, n'hi van haver 3 en el control de motxilles, mentre en els controls de pas, en l'1 no n'hi va haver cap, al pas 2, n'hi va haver una, al pas 3, dues, al pas 4 dues, i al pas 5 ja tocant l'arribada, quatre.

En el capítol d'agraïments, donem les gràcies per la seva desinteressada col·laboració a: "La Caixa", Caves Llopart, Ako, Vielco, Impremta Falcó, Ajuntament de Subirats, Patronat de Turisme de Subirats, així com a totes les entitats participants i a tots els marxadors, igual que als propietaris de les masies per on passàvem. I evidentment a l'eficaç tasca dels equips dels controls i de l'equip organitzador. Comptàvem també amb el suport de la FEEC, de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, de l'Anella Verda, del Consell Català de l'Esport i de la Secretaria General de l'Esport de la Generalitat de Catalunya.

En un dia esplèndid i amb un itinerari ben resolt, un paisatge excel·lent i una molt bona participació, s'ha de reconèixer que la Marxa per Descripció fou un èxit.

Esperem retrobar-nos tots i més a l'any vinent recordant-vos que al 2008 hi haurà efemèride: la nostra Marxa fa cinquanta anys!

Josep Blanes

L'arribada davant del Centre Agrícola de Sant Pau d'Ordal. Foto: Francesc Casas

Can Rossell de la Costa. Foto: Francesc Casas

L'esmorzar a Can Rossell de la Costa. Foto: Francesc Casas

Un munt d'entrepans. Foto: Francesc Casas

Control a Caves Llopert. Foto: Francesc Casas

Nhi ha que no es censen gaire. Foto: Tàfol Soler

Control a la Bardera. Foto: Francesc Casas

El passat i el present a la Bardera. Foto: Francesc Casas

El Jaume i el Ramon a l'ordinador. Foto: Agustí Poch

RESULTATS MARXA TALAIA 2007

ORDRE	DORSAL	NOM1	NOM2	ENTITAT	PUNTS
1	16	MONTOLIU JORDI	GARCIA VANESA	TALAIA	9
2	88	MESA CLAUDIA	RUBIO XAVIER	FOMENT E.B.	10
3	18	VALENTI SONIA	CRESPIERA ALBER	C.E.AVINYO	10
4	78	MONTROS ANTONI	GIL ELISENDA	C.M.HOSPITALET	11
5	112	LLOBET MIQUEL	CHAVEZ JOSEP	C.E.AVINYO	11
6	23	BUTI ELISENDA	MARTRAT GRISELD	TALAIA	11
7	13	GAZQUEZ JOSE L.	CASALS CARMÉ	C.E.LLEIDA	11
8	123	CAMACHO JULIAN	TEJEDOR GLORIA	C.E.CATALUNYA	12
9	24	JASANADA FRANCE	MASSANA MONTSE	TALAIA	12
10	116	MASSANA ANNA	VALLES SERGI	VILANOVA	12
11	99	POCH M.EULALIA	SALVADOR BERNAT	VILANOVA	12
12	97	GALIN ADRIA	GALIN BERENGUER	FOMENT E.B.	12
13	58	VIDAL MANEL	SIMON MARCELINA	TALAIA	13
14	44	MUNTADAS JUAN	MUNTADAS ISAAC	G.E.CAMPDEVANOL	13
15	41	DOMINGO ROGER	PRATS EVA	FOMENT E.B.	13
16	71	COSTA ATILA	ALTARRIBA JORDI	C.E.AVINYO	14
17	68	VAZQUEZ IVAN	VALLES AMANDA	U.E.C.SANTS	14
18	12	CARBONELL MARGA	NUÑEZ ANGEL	TALAIA	14
19	20	SOLER CARLES	ESTEBAN ELISABE	VILANOVA	14
20	55	MASSANA JORDI	BARCELO LIDIA	TALAIA	15
21	67	FONT MARC	JORBA CONCEPCIO	VILANOVA	15
22	77	VILADRICHO JOAN	COSTA JOSEP M.	C.E.AVINYO	15
23	79	MASSANA CASIMIR	CUADRAS NEUS	TALAIA	15
24	17	BALAGUERO JOSEP	SOLE NURIA	C.E.LLEIDA	15
25	126	SEGUES VENANCI	SEGUES DAVID	CE.ESPARRAGUERA	15
26	11	PLANAS JOSEP	MUELA ROSER	TALAIA	15
27	9	COLOMINA SERGIO	PLANAS EVA	TALAIA	15
28	38	DOMINGUEZ OSCAR	MESA GERMAN	FOMENT E.B.	15
29	121	IRAEGUI JUANJO	GARCIA CARMÉ	VILANOVA	15
30	93	REIXACH CONCEP.	ARTIGAS PERE	TALAIA	16
31	51	SAGARRA ANTONI	OLTRA ELISEU	TALAIA	16
32	59	BURCET MARTI	BURCET ARNAU	TALAIA	16
33	95	MOROS SANTIAGO	ESPAÑOL M.JOSE	C.E.PARETS	16
34	48	PEREZ DAMIA	PEREZ SERGI	TALAIA	16
35	26	MARTI RAMON	PLANAS MARIA	TALAIA	17
36	110	LLOSA JOSEP	BLANCO AURORA	TALAIA	17
37	5	SANCHEZ XAVIER	MARTINEZ EVA	C.E.MOLINS REI	17
38	60	LOPEZ PAQUITO	CORTINA JORDI	TALAIA	17
39	2	MARCER FONT	MITJANS RAMON	XULIUS	17
40	45	LOZADA XAVIER	LOZADA ORIOL	TALAIA	17
41	14	PEDRO GLORIA	RICO MONTSERRAT	C.E.PENEDES	18
42	87	ALCARAZ FRANC	MIRACLE ANDREA	TALAIA	18
43	27	ANDREU JOAN	MESTRES CARMÉ	TALAIA	18
44	62	MONGAY CARLES	MAS BEATRIU	VILANOVA	18
45	109	VIDAL JORDI	RAFOLS MONTSE	TALAIA	18
46	64	JASANADA JOSEP	HUGUET MONTSE	VILANOVA	18
47	85	PEREZ EMILI	CORELLA JOSEP	TALAIA	18
48	43	ALIAGA JAUME	ALIAGA LAIA	VILANOVA	19
49	7	POCH BLAI	POCH ALBERT	TALAIA	19
50	81	POCH ISIDRE	VALLS PERE	TALAIA	19
51	3	VENTOSA ORIOL	VENTOSA DANIEL	TALAIA	19
52	90	AYMAMI GENER	TOMAS ELISA	U.E.C.BAGA	19
53	120	COLL CARLES	RAVENTOS SUSANA	C.E.SITGES	19
54	86	MONTANE EDUARD	MONTANE MARC	TALAIA	19
55	94	HUGUET RAMON	RECASENS PRUVI.	TALAIA	19
56	107	SIVILL JOAN	MINEL.LA JORDI	TALAIA	19

RESULTATS MARXA TALAIA 2007

ORDRE	DORSAL	NOM1	NOM2	ENTITAT	PUNTS
57	66	FERRANDO ESTHER	GUILLAMOTMIQUEL	U.E.C.SANTS	19
58	65	FERNANDEZ PERE	POCH AGUSTI	TALAIA	19
59	63	BURCET JORDI	BURCET JOAN	TALAIA	19
60	42	TORRECILLA CARL	MARRASE MERCHE	VILANOVA	19
61	130	BARRAGAN EDUARD	DIAZ MARIA	VILANOVA	19
62	30	RIGUAL ISIDRE	GOMEZ CARLES	TALAIA	20
63	28	MASSANA XAVIER	ORTEGA AUREA	TALAIA	20
64	114	GONZALEZ CARLES	CATALA JUDIT	VILANOVA	21
65	111	COROMINAS PERE	BAIG ASSUMPTA	TALAIA	21
66	61	TOLL ROSA	FARGAS JORDI	C.E.AVINYO	21
67	117	VALLESPI XAVIER	MARTI NOEMI	VILANOVA	22
68	49	RHODES ANA	SANCHEZ PABLO	TALAIA	22
69	57	FONTS MANEL	COROMINAS PILAR	C.E.AVINYO	22
70	15	CASAS XAVIER	MARTIN OSCAR	VILANOVA	22
71	53	ALSINA CARMEN	HIDALGO JOANA	VILANOVA	22
72	29	PLANAS MONTSE	RAMOS JORDI	FOMENT E.B.	22
73	133	MONTES JOSEP	MONTANYA MARTI	C.E.BADALONA	22
74	35	VALL AVELINA	MILL JORDI	C.E.AVINYO	23
75	142	SOCIAS COM.CEP.	PUJOL LLUIS	VILANOVA	24
76	108	BAGLIETTO JOSE	SAGARRA MONTSE	VILANOVA	24
77	52	ANDRES CARLES	JOSE JORDI	C.E.CATALUNYA	24
78	72	GONZALEZ TERESA	CINCA MIQUEL	C.E.CATALUNYA	24
79	73	ALSO RAMON	CASTELLVI FRANC	TALAIA	24
80	134	GOMEZ NURIA	PERICH IDOIA	C.E.BADALONA	25
81	91	FERRER MARCELI	PATERNA MARGA.	TALAIA	25
82	75	GARRIGA LLUISA	DURAN MERCE	VILANOVA	25
83	36	SENSO ANTONI	MARTORELLXAVIER	TALAIA	25
84	8	GUINOVART PERE	SANCHEZ BELEN	TALAIA	25
85	105	LLOPIS ISABEL	CAMPINS LURDES	TALAIA	26
86	47	DELRIO JORGE	SEGLAR JAVIER	FOMENT E.B.	26
87	129	MANRITINEZSANDRA	MARTINEZ MIGUEL	TALAIA	26
88	37	GISBERT PACO	RUIZ JESUS	TALAIA	27
89	39	CASAS ALBERT	CARRETERO GLORI	VILANOVA	27
90	119	ROSELL VICTOR	ERREA MONTSE	FOMENT E.B.	27
91	102	GOMEZ FERRAN	NAVAS SARA	VILANOVA	27
92	33	MARTI JOAN	GARCIA ALBERT	TALAIA	27
93	54	RODES ANGELS	RUIZ REMEDIOS	C.E.CATALUNYA	27
94	122	IVERN PERE	FONTANET GERTRU	VILANOVA	27
95	131	LOPEZ FRANCISCO	ANDREU ROSA	C.E.ANOIA	27
96	106	TORRES ELENA	BORRAS DAVID	VILANOVA	28
97	101	ROMEU ISABEL	BRUNA JOSEP	TALAIA	28
98	103	PARE M.ANGELS	HERMS JOAN	C.E.AVINYO	28
99	32	FONT SANTI	MIRO MONICA	VILANOVA	28
100	34	PASCUAL FRANCES	MOLA M.DOLORS	C.E.SITGES	28
101	139	PORTA JAUME	VIDAL EDUARD	C.E.ESPARRAGERA	28
102	74	DUEDRA MARTI	AGUERA ALFONS	VILANOVA	29
103	83	ARCO DAVID	TOLEDANO AIDA	VILANOVA	30
104	82	LOPEZ XAVIER GA	LOPEZ XAVIER SO	TALAIA	30
105	56	MOLA JOSE M.	ESMANDIA RAMON	F.E.BARCELONA	30
106	69	VINYALS ANGELS	MASDEU PILAR	TALAIA	31
107	46	MATA DIEGO	SANTIN JUAN M.	MAD-TEAM	33
108	4	MATA JULIA	FREIXAS ALFONS	FOMENT E.B.	33
109	40	LACASA CARLOTA	DOMENECH GRISEL	VILANOVA	33
110	1	CASAS SILVIA	MESTRES MERCE	VILANOVA	34
111	22	BURCET RAFAEL	BURCET BERNAT	VILANOVA	35
112	98	BELCHI NURIA	GOMEZ ANA M.	TALAIA	35

RESULTATS MARXA TALAIA 2007

ORDRE	DORSAL	NOM1	NOM2	ENTITAT	PUNTS
113	100	BLANCO MARCOS	ESTEVE AURORA	VILANOVA	35
114	89	CASAS JOSEP M.	LOPEZ JOAN SOLE	TALAIA	36
115	136	LOPEZ CARMEN	VILLA NURIA	VILANOVA	37
116	92	LEON M.TERESA	CAMACHO SUSANA	VILANOVA	38
117	76	NICOLAS ANA	OLIVERES XAVIER	C.E.CATALUNYA	38
118	96	BELCHI SALVADOR	IBÁÑEZ M.LAGUNA	TALAIA	39
119	70	COSTA CAMIL	GALANTE MANUEL	C.E.AVINYO	41
120	6	ROGER JORDI	MARTINEZ ARNAU	FOMENT E.B.	45
121	113	BRULL FRANCESC	MONTOLIU LURDES	TALAIA	47
122	50	MAGAN MARIA	MARTINEZ ENRIC	VILANOVA	48
123	118	GUASCH MONTSE	BERNAT XAVIER	VILANOVA	49
124	137	SENDRA MONTSE	TRILLAS ANNA	TALAIA	51
125	125	GOMEZ REMEI	SAMARRA SUSANA	VILANOVA	52
126	21	GOMEZ ANTON	MONFORT TERESA	C.E.MOLINS REI	55
127	84	DELGADO CARLOS	MARTINEZ J.ANT.	CIM(MONTCADA)	58
128	128	ZUÑIGA ESTHER	MONTANE CLAUDIA	VILANOVA	60
129	19	CUXART IRENE	CUXART JORDI	UEC CORNELLA	62
130	31	GARCIA ANA	CUXART DOLORS	UEC CORNELLA	75
131	132	JARQUE TAIS	ESTEVA ROSA M.	VILANOVA	75
132	140	MONTANER XAVIER	MONTANER JULIA	VILANOVA	111
133	25	MIRABENT JAUME	MIRABENT CLARA	TALAIA	125
134	10	SUBIRA NURIA	BAIG LETICIA	VILANOVA	130
135	115	GARCIA MARTA	GARCIA JOSE L.	UEC CORNELLA	152
136	104	SERRA ELENA	SANCHEZ JOSEFA	UEC CORNELLA	168

HORARIS I DISTÀNCIES

CONTROL	SITUACIÓ	Oficial	Neut.	Total	Nº tem.	Dis. reals	M.Km/h
SORTIDA	C. Agrícola S. Pau	0	0	0	0	0	0
A	Can Mata del Racó	19	1	19	38	1400	4,42
Pas 1	Bosc d'en Mata						
B	Can Rossell de la Costa	26	30	27	54	1790	4,13
C	Can Llopart de la Costa	29	5	59	118	2150	4,45
Fotografies	Autoneutralització		2				
Motxilla	Torrota d'en Llopart		1				
Pas 2	Vora la Bardera						
D	La Bardera	26,5	1	34,5	69	2050	4,64
E	Savall	10	5	11	22	820	4,92
F	La Guàrdia	32	1	37	74	2460	4,61
Pas 3	Torre de la Guàrdia						
Pas 4	Sota la casa groga						
Pas 5	Escala						
ARRIBADA	C. Agrícola Sant Pau	31		32	64	2350	4,55
	Totals	173,5	46	219,5	439	13020	

SITUACIÓ I COMPOSICIÓ DELS CONTROLS		
CONTROL	SITUACIÓ	COMPONENTS
SORTIDA	Centre Agrícola de Sant Pau d'Ordal	Salvador Butí, Nati Salvadó
A	Can Mata del Racó	Josep M. Also, Dolors Lacasa, Xavier Capdet, Salvador Pujadas
Pas 1	Bosc d'en Mata	Tina Moya
B	Can Rossell de la Costa	(Esmorzar) Vicenç Carbonell, Rosa Raventós, Pep Torras, Paca Sánchez, Manel Montoliu, Paquita Albet, Pilar Meléndez, Ernest Perera, Teresa Duran
C	Can Llopart de la Costa	(Caves) Cristòfol Soler, Pilar Porras, Josep M. Sánchez, Petri Pérez
Fotografies	Autoneutralització	
Mobília	Torrota d'en Llopart	Rosa Farriol
Pas 2	Vora la Bardera	Ramon Forgas
D	La Bardera	Andreu Usieto, Maria Aragonès, Josep M. Raset, Antònia Papiol
E	Savall	Marina Massó, Josep Elías, M. Rosa Ivern, Jordi Forgas, Sònia Dallà
F	La Guàrdia	Xavier Salleras, Jesús Santacana, Heribert Sagarra, Joan Toledano
Pas 3	Torre de la Guàrdia	Lluís Daviu, Salvador Martínez
Pas 4	Sota la casa groga	Jordi Martí
Pas 5	Escala	Antoni Ordovàs
ARRIBADA	Centre Agrícola de Sant Pau d'Ordal	Salvador Butí, Nati Salvadó, Josep Blanes

Equip encarregat d'obrir marxa : Blanca Forgas, Josep Carbonell, Josep Blanes, Neus Solé, Viqui Florenciano, Evelia Casado, Joan Mañé, Pilar Bertran, Ramon Forgas

Equip escombra : Jani Ferrer, Ricard Sabaté, M. Carme Barceló

Equip informàtic : Ramon Casas, Jaume Esteban

Cerca i preparació itinerari : Lluís Daviu, Heribert Sagarra, Xavier Salleras

Descripció itinerari : Blanca Forgas

Relat complementari : Vicenç Carbonell, amb fotografies de Jesús Santacana

Repartiment de controls : Jani Ferrer

Horaris : Salvador Butí, Vicenç Carbonell, Jani Ferrer

Material divers : Xavier Salleras

Megafonia : Manel Massana

Trofeus : Lluís Daviu

Cartografia : Itinerari Sant Sadurn d'Anoia – Gelida, mapa 1:25.000 de la I Marxa Intersocial per Descripció, de 10 de març de 1974.

Mapa topogràfic de Catalunya: 1:10.000. Full núm.: Sant Pau d'Ordal 419-4-3 (140x63), 1999

Subirats. Plànol turístic 2005. Turismedia.com

Mapa Topogràfic 1:25.000, Editorial Piolet, 2005, per editar

CLASSIFICACIÓ PER ENTITATS (3 MILLORS EQUIPS)

ORDRE	ENTITAT	PUNTS
1	FOMENT E.B.	35
2	C.E.AVINYÓ	35
3	A.E.TALAIA	42

VIES FERRADES AL CAMP DE TARRAGONA

Talaiencs: Josep Barot, Mª José Escuer, Marta Estrada, Miguel A. Martínez, Arcadi Pejuan, Jordi Pons, Xesca Ribas, Carles Torras.

11 de març de l'any 2007

La intenció, per al mes de març, era fer una sortida una mica tècnica amb neu al Cadí, però a causa de les males condicions nivològiques d'enguany vàrem realitzar una activitat també una mica tècnica, però en roca. Temps assolellat, temperatura fresca, ventades intermitents i atmosfera absolutament neta. Participem en la sortida 8 membres de la Secció de Muntanya, tots ben equipats (casc, arnès i doble бага d'ancoratge amb dissipador). Realitzem la ferrada "Serres de Mestral" sense cap problema, gaudint de la cresta contrastada amb la proximitat del mar. Al final fem una petita drecera per guanyar temps. Després ens desplaçem amb els cotxes cap a la comarca veïna per realitzar la ferrada "La Morera de Montsant". En l'aproximació, tot i que insistim en la cerca del principi de la via entre els graus de la Grallera i el de Salfores, no eixim. Resulta que ha estat tancada durant força temps, i el sender d'aproximació està pràcticament desaparegut.

Via ferrada Serres de Mestral

Hospitalet de l'Infant (Baix Camp, Tarragona)

Dificultat global: alta. Desnivell: 320 m.

Horari: aproximació 30 min, itinerari 3:30 h, retorn 45 min.

Notes: Imprescindible corda de 50m i evitar la forta calor a l'estiu. Equipada per: J.Jordana i E.Castellnou del Club Centre Excursionista Serres de Mestral, amb la col·laboració del Patronat Municipal d'Esports i l'ajuda de S.Munte, T.Castellví i F.Madurell.

Observacions: aquesta via ferrada transcorre per una aresta. Alguns passos són exposats i hem de fer ús de les tècniques d'escalada. El més sorprenent d'aquesta via ferrada és la seva situació. Ningú pensaria que a pocs metres de la central nuclear de Vandellòs i rodejats de línies elèctriques d'alta tensió podríem trobar una via ferrada tan be-

lla i singular. Transcorre per una aresta, a tan sols uns centenars de metres del mar, i ens permet recordar les esmolades i estètiques arestes dels Pirineus. Els excursionistes d'aquestes terres han realitzat un gran treball descobrint i divulgant la zona. La instal·lació d'aquesta via ferrada ha facilitat fins i tot més el seu coneixement. No obstant això, s'ha de reconèixer que es tracta d'un itinerari difícil, que requereix conèixer les tècniques de progressió per arestes, ja que, a pesar d'estar tota equipada a manera de via ferrada, compta amb trams molt exigents i exposats.

Accés: D'Hospitalet de l'Infant prenem la N-340 en direcció València. Un quilòmetre després trobem una estació de servei. Hi

Pujant per una paret equipada. Foto: Jordi Pons

passem pel mig, i agafem una pista que s'inicia a l'esquerra de l'estació, al principi asfaltada. Mes endavant, ens topem amb un encreuament arribant a la via de l'ave, girem a la dreta fins a poder passar sota aquesta via. Girem novament a l'esquerra fins que podem tornar a la dreta i passem per davall de l'autopista. Seguim a l'esquerra per un tram asfaltat fins vorejar l'àrea de servei de l'autopista, on trobem a la nostra dreta una pista en direcció a l'ermita, la qual hem de seguir. Ens trobem un nou encreuament i seguim a l'esquerra. Creuem un barranc i pugem una mica fins a la següent cruïlla, ja a prop de l'ermita, on podem deixar el cotxe. És millor no continuar amb cotxe per la pista ja que aquesta està en males condicions i és apta únicament per a vehicles tot terreny vells.

Aproximació a peu: Des de l'encreuament prenem la pista de la dreta. Al cap de pocs metres, surt una pista a la dreta que no hem de prendre. La pista, impracticable per a cotxes, puja fins a un tossal, des del qual ix una altra pista a l'esquerra cap a l'ermita que tampoc agafarem. Continuem pujant fent corba pronunciada i endavant. S'ha de prestar molta atenció al pal indicador de 1m d'alçada amb una plaqueta al damunt, ja que hem de prendre un sender a l'esquerra, poc definit, que va pujant cap a l'aresta (fites). Des d'aquí arribem a les primeres roques de l'aresta (30 min).

Itinerari: Iniciem la ferrada pujant per una canaleta amb l'ajuda de graons i cable d'acer. Efectuem un flanqueig fàcil equipat amb un cable d'acer i pugem per una altra canaleta equipada amb quatre graons de ferro que són de gran ajuda (passos atlètics). Superat aquest tram, trobem una cadena que dona accés a una cresta prou aèria. El primer tram

Progressant per la cresta amb la Mediterrània al fons. Foto: Jordi Pons

no està equipat, però és fàcil. Quan l'aresta es complica trobem diversos passamans que ens permeten assegurar-nos. Més endavant es troben dos trams equipats amb graons i cable d'acer. Superats aquests dos trams, continuem per l'aresta fins a trobar un graó que ens permet superar un petit ressalt que dona pas a una instal·lació de ràpel amagada darrere d'un bloc per un pas estret. Hem de fer un ràpel de 20 metres que ens deixa a la base de la paret. Aquí finalitza la primera part, anomenada ferrada Jordana. Hi ha un camí d'escapada que ens conduiria a la pista en 15 minuts.

Després del ràpel, continuem vorejant la barrera rocosa per la dreta, amb l'ajuda de dues cadenes. Efectuem un flanqueig a la dreta amb l'ajuda d'uns passamans que dona accés a una canal molt vertical, la canal del Foll, equipada amb escalons prou allunyats uns d'altres. S'ha de prestar atenció perquè la sortida de la canal és delicada i exposada. Continuem caminant per la cresta baixant fins a un tossal intermedi. Des del tossal hem de pujar un tram prou perdedor on trobem alguna cadena i alguns escalons que ens in-

diquen que anem per bon camí. Continuem caminant una bona estona fins a arribar a una canal no molt vertical, però prou descomposta, que baixarem amb un ràpel d'uns 15 metres. Després del ràpel hem de continuar fins al tossal superior i el tossal de la Maiola. Des d'aquest darrer tossal hem de desenfilar entre dos blocs i després pujar 5 metres per una cadena per a continuar ascendint per un tram prou vertical, amb passos de II grau sense assegurar. Sense cap tipus de complicació haguéssim arribat al cim dels Avencs (715 m, 3:30 h), on hi ha un vèrtex geodèsic.

Descens: Des del tossal de la Maiola baixem tirant pel dret caminant fins a la pista, on dinem. Després, ja només ens queda caminar per la pista que baixa del tossal de la Portella, on hi ha dues torres elèctriques fins al lloc on hem deixat el cotxe (40 min des del tossal de la Maiola).

El grup acaba satisfet amb l'activitat realitzada i amb ganes de fer més vies ferrades en el futur.

Jordi Pons Corbella

ROC DEL GALLINER

22 d'abril de 2007

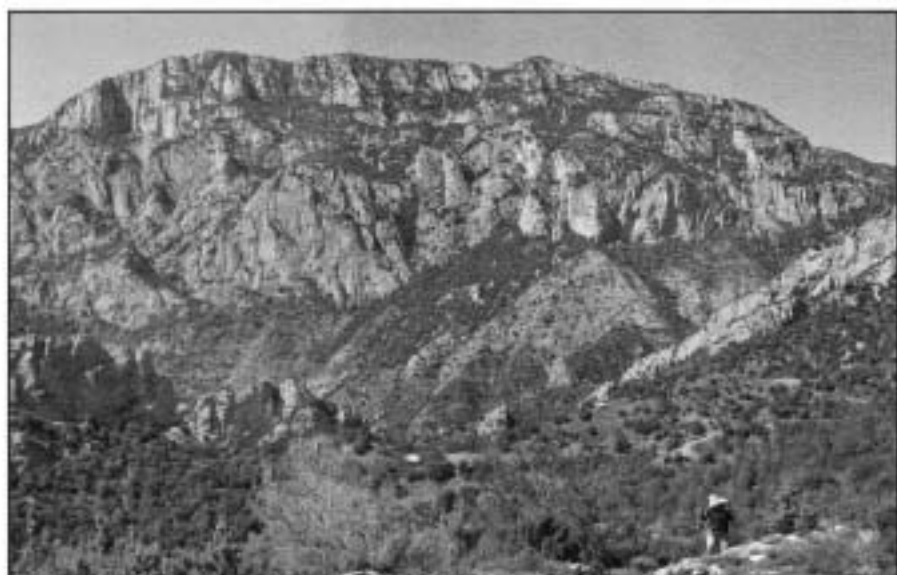
Aquesta era una sortida proposada i preparada pel Salvador Buti a la vall d'Alinyà (Alt Urgell), incloent la pujada al Roc o Roca de Galliner fins al seu cim (Cap de Galliner). La vall segueix el riu de Perles o d'Alinyà, que desguassa al Segre entre Oliana i Coll de Nargó. Prop d'aquest punt surt la carretera d'accés a la vall, en direcció a Sant Llorenç de Morunys.

Sortíem 9 talaieros a les 6 del matí de la plaça de l'estació, per passar cap a Igualada, Jorba, Pons, Oliana (amb parada per esmorzar) i arribar al petit poble d'Alinyà cap a les 9. Deixàvem els cotxes a l'entrada del poble, a prop d'unes restes diguem que d'escultura metàl·lica amb anelles olímpiques mig rovellades, en escassa harmonia amb les cases del poble, presidides per la

seva església romànica, petitona però molt elegant.

Comencem a caminar, doncs, a 1/4 de 10 des d'Alinyà (940 m), seguint la ressenya del Francesc Beato a la revista "Muntanya" citada al final. La pujada pel camí de Forn és constant però amable i permet fer bones fotos sobre Alinyà (en què ja no s'aprecia cap pretensiosa escultura rovellada). Això sí, des de la mateixa arribada a Alinyà i durant tota la pujada fins arribar al coll de la Nou i perdre de vista el poble, a aquella hora del matí del diumenge, res de pau i tranquil·litat acústica: una (pel que se sentia) molt abundant població de gossos no ha parat de bordar (o de buixir, com diuen per terres de Lleida). Tot pujant es va eixamplant la vall i es deixa veure a darrere nostre el Port del Comte nevat. També es va deixant veure la (pel que es veia) molt

abundant població de voltors damunt dels esbalços de la Roca de Galliner a on ens anem acostant. Al coll de la Maçana (1375 m) també es deixen veure el Montsec (cara nord, és clar) i la serra de Carreu. Aquest és el punt d'inici de la pujada al Cap (cim) de Galliner i a ell hi retornarem després de baixada. Aviat comença la cresta rocosa, de vegades una mica esbalçada sobretot pel cantó esquerre, però sempre força fàcil de passar, amb molt bona vista, a la qual ara s'hi afegeix la cara sud del Cadí nevat per una banda i el Boumort per l'altra. A les 12 arribem a un primer cim, sense estar segurs de si és més alt que un altre que tenim un centenar de metres més endavant. Ens hi fem la foto de grup "per si de cas" i uns 20 minuts més tard arribem a l'altre, amb segona foto de grup. Des d'aquí dalt (1635 m) es veuen tots plegats els cims de mitjana muntanya esmentats fins ara, amb tota l'ampla terra on s'assenten, del Pallars Jussà i l'Alt Urgell, sobretot. Després ve la baixada, primer per la mateixa cresta rocosa i més endavant cap a la dreta, allunyant-nos de l'esbalç. Anem a parar a un ample camp de conreu que ja fa dies que no es conrea, amb un forat de trumfos o trumfera, per guardar sota terra patates de la collita. Apartant-nos del guió del Francesc Beato citat abans, no anem a buscar la Font de la Masieta, sinó que tirem pel dret per una pista que retorna cap al coll de la Maçana pel vessant

La roca del Galliner des de la collada de Sant Ponç. Foto: Arcadi Fejuan

nord de la muntanya. Allà hi veiem més forats de trumfos, però no trobem una segona font que ens prometia el guió. Passem pel coll de Durau (1450 m; 2/4 de 2) i fem una petita visita cultural a un dolmen en bon estat. En uns 20 minuts arribem al coll de la Maçana novament i, si abans hi havíem arribat venint de l'esquerra, aquí agafem el camí bastant "imaginari" que va cap a la dreta, per sota d'un corral ramader amb un jove pastor i tot. Poc després dinem mig a l'ombra, mig al sol, amb la Roca de Galliner mirant-s'ho de prop i una mica amb la incertesa de si anàvem pel bon camí, ja que no tot quadrava exactament amb la descripció. Després de dinar, seguim per camí més o menys marcat en la direcció més o menys correcta, fins que en un determinat punt veiem al fons de la vall la pista on hem d'anar a petar, però sense que el camí sigui evident. El Miguel Àngel s'ofereix a jugar-se la vida i fa un viatge exploratori pel dret (pioner de nous camins?) i aconsegueix arribar a la pista sa i estalvi, però la ruta no sembla massa fàcil. El sender que se'ns ofereix com alternativa (quan el Miguel Àngel ja ha iniciat la seva exploració) quadraria millor amb la descripció i és el que, amb algun dubte de tant en tant, ens porta als altres al mateix punt on ens espera el Miguel Àngel. A partir d'allí tot és pista, que, amb una impressionant vista de fons de la Roca de Galliner, ens porta al Coll de Portell, un pas molt marcat en una "bretxa" oberta en un mur rocós. D'allí la pista ens porta, sempre amb persistent pujada i amb l'amplíssim teló de fons de la Roca de Galliner a l'esquena, fins a la Collada de Sant Ponç, i allí es torna a obrir la vista a la vall d'Alinyà, amb el curiós Roc de la Pena al fons. Són 2/4 de 5 i fa força calor. Molt a prop de la collada hi ha l'ermita de Sant Ponç ben conservada o ben restaurada. Ella ens regala una mica d'ombra al seu porxo, amb una

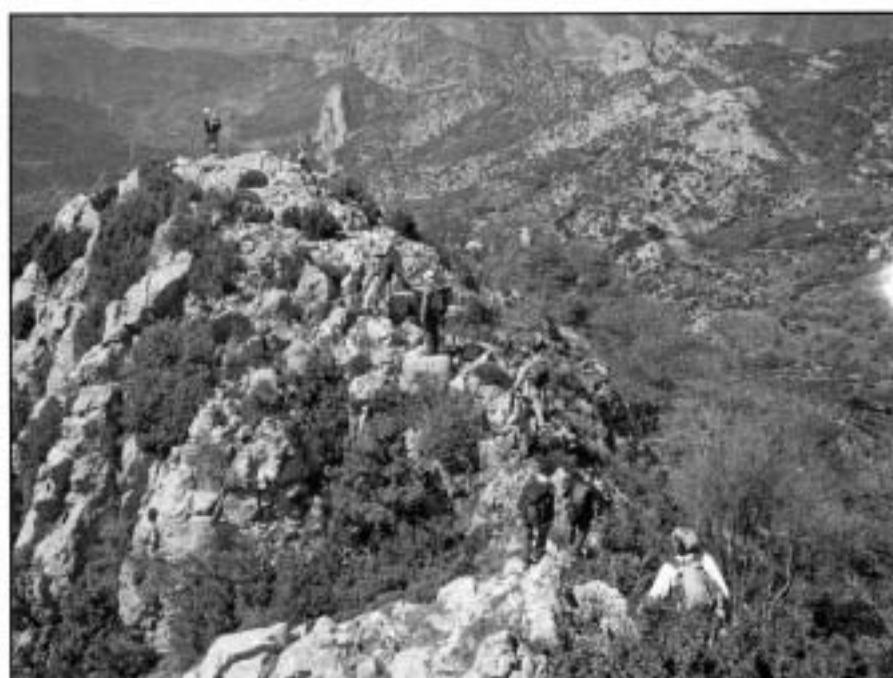
El grup dalt del cim. Foto: Arcadi Pejuan

porta guardada només per una reixa sortosament oberta. Ara tot va de baixada fins a Alinyà, però passant (per fi!) per una font (del Gavató) que, a peu de camí en un indret ombrívol, raja de valent. Són les 5 tocadetes. Deu minuts més tard entrem a Alinyà per l'altre cantó de poble del que havíem sortit. Visitem l'església romànica (potser més interessant per fora que per dins) que ens ha obert la "suplenta del mossèn", segons ens explica ella mateixa amb molt de detall. A part del viatge de retorn pel mateix camí de

vinguda, així s'acabava aquesta sortida de mitjana muntanya, que per ser mitjana no és menys gratificant, tot i que d'una altra manera.

Arcadi Pejuan

Bibliografia: Francesc Beato i Vicens, *La Roca de Galliner, un impressionant retaule mineral de la vall d'Alinyà (Alt Urgell)*, a la revista *Muntanya*, editada pel Centre Excursionista de Catalunya, núm. 849, octubre 2003.

Baixant per la cresta del Roc del Galliner. Foto: Joaquim Lleida

ARNES- BESEIT

El dissabte 18 de maig a les 4 de la tarda, tot just enllestida la migdiada, nou companys de la secció de muntanya ens trobarem a la plaça de l'estació disposats a recórrer, l'endemà, diumenge, l'etapa que va d'Arnes a Beseit passant pel cim de Penyalgalera. És aquesta una de les jornades del circuit que es coneix per "Estels del Sud" i que, com ja s'haurà endevinat, es localitza en el Massís dels Ports. Si bé és així com la cosa va anar, i vagi per endavant que en varem gaudir, és cert que les previsions de pluja i mal temps per la zona del Pirineu van fer necessari un canvi de la programació. Aquest ràpid canvi, sud per nord, cal agrair-lo als recursos i determinació de les companyes de la secció.

Que on hauriem hagut d'anar si el temps ho hagués permès, doncs, no a la penya Tendeñera, tal com es pot llegir en la programació de la secció o en el document que el "google" rescata del seu particular univers magnètic, amb la condició que contingui les paraules arnes beseit, sinó a la penya Telera, també del Pirineu, una mica més cap a l'oest que l'altra.

Queden aquí detallats aquests canvis per recollir el desig dels companys de no oblidar aquests cims i incorporar-los, si més no, a alguna de les properes temporades. La Telera es passà al següent mes de juny.

El dissabte, al voltant de les 7 de la tarda, arribem al càmping Els

Ports d'Arnes on es munten les tendes, mentre que d'altres companys porten un vehicle a les proximitats de Beseit. Atès que l'etapa no era circular, un cop finalitzat el recorregut s'havia de preveure la manera d'anar a recuperar el transport per traslladar-nos de nou cap a casa.

"Ahorita lo preparamos", és el que ens va dir la noia que hi havia atenant en el bar del càmping quan es va confirmar que ens servien sopar. Per entre 9 i 12 euros ens van preparar uns plats combinats que qualificaria de correctes. Les "salchipapas" no les va demanar ningú, per la qual cosa no us puc explicar, de primera mà, la qualitat gastronòmica del plat.

El diumenge de bon matí, després de recollir els palauets i esmorzar amb el que portem a les motxilles, marxem amb els dos cotxes que ens resten fins a Arnes. Ja són les 8:30 h quan sortim d'Arnes (506 m) per un camí en direcció sud-est. La ruta està senyalitzada per uns estels blaus que, seguint el camí, ens fan anar a l'esquerra en una primera cruïlla, i més enllà cap a la dreta per una pista que s'acaba transformant en senda.

Inicialment el camí avança entre una meravella de campsicolors per una gran varietat de plantes afavorides per una primavera prou humida. Camps d'ordi que ja comença a daurar-se i on destaquen, aquí i allà, els verds d'altres

Pujant cap el coll de la Creu. Foto: Joaquim Lleida

herbes i les espurnes vermelles de les florides roselles.

Anem en direcció al coll de la Creu (600 m) i després de travessar-lo passem a prop del mas del mateix nom. Caminant ara pels marges de camps de conreu remuntem un collet per baixar a continuació a trobar-nos amb el riu de les Valls. Una dada important pel que fa a aquest riu i als altres dos que trobem: el dels Algars i l'Ulldemó, és que tots tres porten un bon cabal d'aigua.

Seguint amunt pel marge dret del riu de les Valls passem per sota la roca Grossa fins arribar a una zona de prats a les proximitats de les runes del mas de les Valls. Tot i que em sembla que no estava en el pla de ruta, vàrem fer una parada en aquests prats per alimentar el cos i gaudir una estona d'un paratge de gran bellesa. Ara el camí, superada la forta pujada, passa pel coll de Xertó (724 m) i a continuació ens baixa fins al riu Algars, una mica més amunt del Toll del Vidre. En aquest indret, on hi raja l'única font del recorregut i a la qual ens apropem encara que això comporta mitja hora de camí entre anar i tornar, fem una altra parada que aprofitem per recupear les reserves d'aigua.

Desfent una mica el camí, que ara transcorre per pista, travessem el riu, entrem a l'Aragó, i novament per un fort pendent ens plantem en el coll de Pelele (899 m). Tots estarem d'acord que la pujada que condueix a aquest coll es mereix la denominació de Costa d'Arrancapets, amb què apareix en algunes descripcions. Ara bé, segons l'Atlas Topogràfic de Catalunya, la tal "costa" queda a l'altre costat del coll, cap al vessant del riu Ulldemó, encara més feréstec, i que serà per on davallarem des de la punta de Penyalgalera. Des d'aquest coll baixem uns metres per remuntar cap a la dreta fins al cim de Penyalgalera (1.029 m), on

Baixant del Penyalgalera. Foto: Joaquim Lleida

arribem al voltant de les tres de la tarda. En algun punt d'aquest darrer tram ens hem d'ajudar de les mans, tal com s'explica en les dues estrofes següents de la DC:

*"Per l'escala d'aresta i codolar,
que, en davallar, el rocam fet ens
havia,
jo, darrera el meu mestre, vaig
pujar.*

*I prosseguint la solitària via,
entre els sots i les roques de l'es-
cull,
el peu sense la mà de res valia."*

Som a la Punta de Penyalgalera, la qual és un magnífic mirador d'aquest massís dels Ports tan característic. Després de les fotos, a dinar, i a continuació alguns ens deixarem, durant uns minuts, seduir per una dolça migdiada.

Potser és el plaer d'abastar aquell horitzó llunyà el que justifica l'esforç de la jornada o potser aquest plaer rau en qualsevol altra raó més complexa, de la qual ni tan sols un mateix n'és prou conscient, però certament és aquí, en el cim, on s'aprecia que cada caminant cerca un moment d'aïllament per gaudir del fet de ser-hi. Senda endavant, empenem la forta bai-

xada pel vessant sud-sud-oest, que, passant primer per la Costa d'Arrancapets i després pel Solà de l'Estès, ens permet arribar a les gorges del riu Ulldemó (580 m), que vèiem des de dalt, cap a les cinc de la tarda.

Pel que fa a la vegetació del recorregut i sense ser exhaustiu, a banda dels ametllers, oliveres i nogueres de conreu, vàrem poder apreciar l'abundant romaní, boixos, ginebres, garric, alzines i pi blanc. Passem el riu en sec per sobre d'unes pedres. Una part del grup es trasllada a Arnes per recuperar els cotxes, mitjançant el que la tarda anterior s'aparcà a la pista que discorre pel marge esquerre. La resta de la colla, que ens quedem a esperar el retorn, aprofitem l'estona per remullar-nos, a diferents profunditats, en un dels tolls del riu. Fantàstica cloenda de l'etapa!

Una vegada més la sortida va resultar molt agradable i interessant, tant pel que fa al bon ambient, com pel paisatge il·luminat per una primavera exuberant i per les dificultats que presentà un perfil de ruta amb un desnivell de 900 metres.

Joaquim Lleida i Puyol

FAIXA DE "LAS FLORES"

ORDESA

Talaiencs: Miquel Bernadó, Maria José Escuer, Marta Estrada, Arcadi Pejuan, Jordi Pons, Clara Racionero, Xesca Ribas, Sara Sanz, Carles Torras.

2 i 3 de juny de 2007

Ruta circular per senda de muntanya que transcorre per l'espectacular faixa de "Las Flores" (2340m), amb espectaculars vistes de la vall d'Ordesa, després de pujar més de 1000 metres pel circ de Carriata (i per les clavilles de Salarons) i baixant per les clavilles de Cotatuero, en unes 8 hores + 2h de parades.

El Monte Perdido (3355 metres), la muntanya calcària més alta

d'Europa, i el Cilindro de Marboré (3325 metres) deuen el seu origen als materials calcaris sedimentats durant el Cretaci junt amb l'antic massís hercinià que forma la zona axial. L'orogènia alpina va alçar en bloc aquests materials modelats pel glacialisme quaternari posterior. Les Faiques són zones de transició entre materials més i menys resistents a l'erosió, donant com a resultat cornises penjades sobre les valls per les quals es pot transitar, oferint vistes esplèndides.

Sortirem de la plaça de l'estació de Vilanova, el dissabte dia 2 de juny a les 15h de la tarda, i després d'un llarg itinerari amb cotxe

arribem a Torla. Ens instal·lem a la casa-refugi Lucient Briet, dins el mateix poble de Torla, per 9 euros per persona, en lliteres confortables i amb veïns escandalosos.

Diumenge ens llevem a les 6h, esmorzem, i ens desplaçem amb els cotxes fins a l'inici de la ruta, al prat d'Ordesa (1310m).

Prat d'Ordesa - Circ de Carriata (2 hores i mitja)

Caminem cap a l'oest uns 400 metres per la carretera fins a la casa Olivan. Aquí prenem un sender que entra a la fageda i puja fort amunt. Trobem un cartell indicador cap a Carriata i el Tozal del Mallo al costat d'un aixopluc, quan el Tozal del Mallo, en forma de proa de vaixell, es mostra cada vegada més espectacular. Més amunt trobem una bifurcació a la dreta cap a la faixa Rancún, quan els faigs obren pas als pins. Nosaltres seguim amunt. Anem sortint del bosc, sempre per fort pendent. Arribem a les clavilles de Salarons que tenen dos trams, el segon una mica més vertical. Seguint les fites arribem a la part superior del circ. D'aquí estant, el Tozal del Mallo ha perdut tota l'espectacularitat que oferia des de baix.

L'espectacular sender de la faixa de "Las Flores". Foto: Jordi Pons

Faixa de "Las Flores" (1 hora i mitja)

Just iniciar el camí passem per davall d'una gran mola de pedra en equilibri sobre la faixa. A causa d'aquest bloc, el camí cap a la faixa és molt evident des del Circ de Carriata (en sentit contrari és més difícil de trobar). El recorregut per la faixa es pot fer ràpid, però en oferir unes vistes espectaculars de les muntanyes i de la vall és un lloc adequat per a aturar-se a menjar o simplement a gaudir del paisatge. Espectacular el Tendeñera cap a l'oest, i les parets superiors de la vall d'Ordesa. Es tracta d'una ruta prou aèria, però amb una senda ben marcada per la qual es transita amb facilitat. La faixa de Las Flores rodeja pel sud el pic de Salarons, entre els circs de Carriata i Cotatuero. Entrant en aquest últim circ, impressiona la panoràmica privilegiada de tots els grans cims d'Ordesa molt propers.

Faixa de Las Flores - Cotatuero (1 hora)

Un cop al circ de Cotatuero seguim unes fites. Des d'aquí s'ob-

Entrant al circ de Cotatuero. Foto: Jordi Pons

té una vista general des de Añisclo fins a la Bretxa. Deixem a l'esquerra un camí evident que puja cap a la bretxa de Rolando. Travessem un torrent i baixem per una zona de roques i després per uns prats força inclinats.

Malauradament, les flors que donen el nom a aquest espectacular camí tot just comencen la seva floració. Seguim avall deixant tam-

bé el camí de Millaris, i anem a buscar uns prats on hi ha el curs d'aigua que es precipita al circ de Cotatuero.

Clavilles de Cotatuero - Prat d'Ordesa (2 hores)

Ens equipem adequadament i tirem avall a buscar les famoses clavilles de Cotatuero. Aquestes van ser col·locades per un ferrer de Torla el 1881 a petició d'un caçador anglès. Primer tenen un tram horitzontal prou aeri amb un cable d'acer per assegurar-nos, i segueix un tram vertical més fàcil, per una petita canal. Passada l'emoció d'aquest tram, continuem per un sender molt inclinat que baixa a buscar el bosc. Deixem l'encreuament de la faixa Rancún i entrem al bosc de pins. Més avall els faigs són els dominadors. Baixada llarga i pronunciada fins arribar al GR-11, al costat del riu Arazas. Uns metres per aquest planer sender i arribem al Prat d'Ordesa.

Jordi Pons Corbella

Progressant per les clavilles de Cotatuero. Foto: Jordi Pons

AMPOSTA - ULLDECONA

Mas de Miralles - Font d'en Burgà - La Foradada - Ulldecona - Riu Sénia; 16,5 km, 84 participants, 4 de març de 2007

Aquesta ja era l'etapa final i prometia no ser tan semblant a una passejada com ho havien estat les darreres vegades; mentre travessàvem el delta per un terreny pla, encara que en les etapes prèvies la costa ens feia pujar i baixar una infinitat de vegades, no teníem gaire la sensació d'estar seguint un GR ja que hom sempre els imagina per llocs muntanyencs, i sovint amb panorames des de llocs elevats.

Alguns de nosaltres ja coneixíem el trajecte per haver-hi anat amb el XLIII Coneguem Catalunya, l'any 2002, seguint un

trajecte semblant fins a La Foradada, tot i que a la baixada ja no seguia el GR92. Els autocars ens van deixar al mas de Miralles, que ens estalviava el darrer tram de l'avorrit pla i retallava el recorregut, massa llarg per fer-lo en un matí.

Feia bon dia i el recorregut prometia bones panoràmiques, especialment des de La Foradada mirant a través del marc de pedra, i també des del balcó sobre la costa per on circula el PR-C-83: l'alternativa al GR-92 que es pot prendre poc després de la font d'En Burgà.

Des del moment que comencem a caminar el paisatge és muntanyenc, molt més muntanyenc que no pas les platges i planes a les

quals ja ens havíem mig acostumat les darreres etapes. La pujada es fa cansada al darrer segment, empitjorat per la calor que ja comença a fer en aquesta època de canvis climàtics, i el dia assolellat, que tan bé ens va per veure el panorama, ens fa suar de valent.

Fem una parada a esmorzar a la font d'En Burgà, encara que hi ha qui prefereix estar-se'n i esmorzar dalt de tot, ja que diuen que ens resta encara el tros més dret i el farem amb la panxa plena. La font està en un indret fresc i agradable que ens gela la suor, però ens permet un repòs molt bo.

Poc després de deixar la font comença la part dura d'aconseguir el cim, i és ara quan es pot aprofitar a abandonar una estona el GR per seguir el PR que ens dona la panoràmica sobre la costa, i això és el que fem.

L'itinerari oficial del GR92, però, és seguint cap al mas de Mata Redona pel barranc del mateix nom.

Un cop arribats a La Foradada podem contemplar el magnífic paisatge a banda i banda, tant mirant cap al mar com cap a l'interior, i allà mateix la placa a Llibert Carulla promotor del GR92.

Després d'un petit descans, continuem avall seguint l'itinerari marcat pel GR92, i abandonant ja de

Pujant cap a la font d'En Burgà. Foto: Agustí Poch

finitivament el PR que ens ha anat acompanyant des de la font, baixem per un terreny poc arbrat, un camí en ziga-zaga que baixa constantment.

Ja no ens aturarem fins a Ulldecona, on ens espera un dinar per celebrar el final del GR92, que ja fa tant de temps vàrem iniciar a Portbou.

Travessar Ulldecona, tota la colla que érem, vestits d'excursionista i evidentment cansats, va aixecar una certa expectació fins al punt que ens preguntaven "d'on veniu", un nen que anava en bicicleta acompanyat pel seu pare, una botiguera que va sortir a mirar qui érem, i se'n feien creus, de la gernació de caminaires que els envaiem. Una situació divertida en el fons.

Prop de l'ermita de Loreto trobarem els autocars que ens esperaven, i també el restaurant que, per sort, només entrar, tenia una cervesa fresca i ens féu l'espera pel dinar més agradable. El dinar va ser bo i divertit. Els cambrers força eficients i de bon hu-

Esmorzar a la font d'En Burgà. Foto: Agustí Poch

mor. En havent dinat, en Manel disfressat, ens va llegir tot el sermó de la xatonada de carnaval, que duia escrit, entre les rialles dels qui encara preniem el cafè.

La sobretaula també va tenir la seva part més oficial quan N'Ordovàs ens va dirigir la paraula com a colofó del final de recorregut, meravellant-nos com sempre amb el seu profund coneixement de l'entitat, i sorprenent-nos

amb la seva extraordinària memòria de fets i llocs.

Després de dinar encara ens mancava anar fins a la mateixa ratlla que marca el riu Sénia i el final de la llarga excursió per etapes, amb foto de família inclosa, al voltant del monòlit que indica l'extrem meridional del GR92.

Aquest cop, ja tips pel bon dinar, no vàrem caminar sinó prendre els autocars que ens van dur fins al pont de l'Olivar on, a peu, vàrem passar a trepitjar terres valencianes, i qui va voler es va poder fer fotos al voltant del monument que marca el final del GR92 a casa nostra.

Ja només ens va restar anar als autocars per tornar a Vilanova, que la feina ja estava feta i, com deien en llatí, "Finis coronat opus", i per l'any que ve n'haurérem de pensar una altra.

Miquel Fasius

Emmarcats per la Foradada. Foto: Agustí Poch

LA TERRIBLE FORADADA

No us amoïneu, no em refereixo a l'exregidora de Cultura, que no seria qualificada de terrible ni pel més abrandat dels seus adversaris polítics, ni tan sols per la cosa de la casa Magrinyà; em refereixo, naturalment, a aquella Foradada, la de l'ara sí.

Jo, en la més que monòtona etapa anterior, aquella en què no sabies mai si havies avançat o no perquè es veia tot sempre igual, havia manifestat a alguns companys els meus dubtes quant a si faria la 34a etapa, per por al seu quilometratge i a la pujada a la Foradada, que havia sentit dir, sobretot a l'autocar en un parell de tornades d'etapes traïdorament trencacames, que aquesta sí que era dura. Bé, jo, més que per les cames, patia anticipadament pels

pulmons i el cor, castigats especialment en una de les sortides, possiblement perquè vaig equivocar-me en l'esmorzar que vaig triar; tampoc no calia oblidar que no són els quilos, els que pesen, sinó els anys, contràriament al que deia aquell anunci d'aigua.

Però en Miquel va encoratjar-me a fer-la, l'etapa, tot dient-me que no era pas tan dura, que ningú no ens apressaria, que xino-xano i anant fent s'arriba a tot arreu, i que ja ens esperarien si era el cas. Això, unit a una anunciada reducció de quilometratge, em va decidir a no perdre'm aquesta etapa que ens havia de dur al Regne de València. La cosa va començar malament ja a les vespres. Hi havia eclipsi lunar, esdeveniment de mal averany, i la seva nefasta in-

fluència es va notar en l'eclipsi que van patir els jugadors del Barça, especialment l'astre rei, que va llançar malament un penal i que des d'aquell moment no va tornar a ser vist, com no van ser vistos altres astres menors. Un tema de conversa eliminat de la sortida, doncs. Un altre factor negatiu va ser l'avançament de la sortida en mitja hora, que va ennuvol·lar algú, com es dirà més endavant, i va fer arribar tard algú altre, raó per la qual es va organitzar un ral·li que va acabar feliçment en una de les sortides de l'autopista, no em demaneu quina.

El viatge d'anada va ser amenitzat en un dels autocars per una conversa sobre matrius. Jo, quan vaig sentir el mot "matriu", vaig deixondir-me, tot pensant que la conversa prendria aquell aire picantet que tant ens agrada en general, i encara em vaig eixorir més quan vaig veure que algú dibuixava quelcom en un paper. Però, ai, la cosa no anava d'allò, sinó de matemàtiques, i al paper de marres vaig veure un seguit d'equacions algèbriques. Continuava el mal averany.

Mal averany que va semblar confirmar-se, en el meu cas, en començar a caminar. La pujada inicial era suau, però sostinguda, i els meus bíceps crurals i els meus semitendinosos van començar a queixar-se a cor amb els meus pulmons. A més, vaig quedar atrapat en el grup capdavanter, el qual, sense ni adonar-se que en Jaume

Agrupats al voltant del monòlit que marca el final del GR-92. Foto: Agustí Poch

no havia vingut, va començar a tirar com si haguessin d'encalçar el Correcamins. Una altra característica de la major part del camí que em feia patir pels meus turmells, un d'ells tocat de feia dies, era que semblava el carrer del Correu, ple de sots i pedres soltes que transformava la marxa en un "Ai ai ai ui ui ui, que em faré una bona torçada". També vaig treure la impressió, que semblava corroborar algun comentari o altre, que els qui havien calculat els temps s'havien quedat curts, especialment l'humorista que havia plantat un cartell orientador indicant que la Foradada estava a dos minuts: segur que s'havia deixat el zero a propòsit.

Vam fer el cim, vam baixar, vam arrencar a córrer per arribar a Ulldecona a temps que ens servissin aquell dinar de l'Imsero i vam ser duts a lloms de CV a la ratlla del Regne de València, aquella Sénia seca, i una bona colla vam passar a l'altra banda. Us ho creureu, si us dic que no vaig notar cap diferència entre un país i l'altre?

Al viatge de tornada, aquell hom que semblava ennuvolat per haver hagut de matinar més, armat amb un collari ortopèdic inflable que li havia de facilitar un viatge abraçat a Morfeu, va fer callar peremptòriament un dels manegadors de matrius. El silenci que es va fer al llarg de la resta del viatge em va donar l'oportunitat de meditar, entre capcinada i capcinada, sobre com de paradoxals poden ser les coses: en comptes de maleir en Miquel per haver-me convençut de fer la sortida, vaig haver de veure'l ben tocat una bona part del camí, i potser va ser ell, a estones, qui va maleir l'ocurrència de fer l'excursió. Però què dic? Ell no és un xicot donat a les malediccions. Quant a la Foradada, què voleu que us digui: terrible. Segur que només fa 671 metres?

Jordi Perera

Arribant al Mas del Comú. Foto: Agustí Poch

Sermó del secretari del Carnestoltes després del dinar. Foto: Agustí Poch

El pont de l'Olivar al riu Sénia. Foto: Agustí Poch

TORRELLETES - L'ARBOÇAR DE DALT

**Torrelletes - Coll de l'Àliga -
Olèrdola - Puig del Papiol -
l'Arboçar de Baix - l'Arboçar
de Dalt; 16 km, 49 participants,
15 d'abril de 2007**

Havent ja clos el GR-92 clàssic, el qual hem vingut realitzant des de Portbou a Uldecona i que vàrem iniciar el 24 de novembre de 2002 per finalitzar-lo el 4 de març de 2007 al peu del riu Sénia, ens faltava entretenir-nos amb alguna etapa més per completar el curs fins a l'estiu. I després d'assenyades deliberacions dels prohoms Gr-istes, es va escollir quedar-nos ben a prop de casa i recórrer la variant GR-92-3 que va des de Castellet fins a la Clota on es torna a unir a l'itinerari principal que ja havíem realitzat. Aquest sector consta de dues etapes, i ara toca doncs explicar-vos la primera: des

de Torrelletes fins a l'Arboçar. I dic des de Torrelletes perquè prèviament s'havia escurçat per fer-la més assequible i no sortir des de Castellet. Tot i essent a prop de casa, havíem d'acostar-nos amb autocar fins al punt de sortida. I ja ens teniu viatjant per la vora del pantà de Foix de les quietes aigües d'aquella hora matinal, i tot resseguint el perímetre de Castellet fent cap una estona més tard, a Torrelletes.

Travessar el poble i de seguida també els límits del Parc del Foix. I entràrem ben aviat al fondo de la Bovera amb les coves del mateix nom. Enlairades dalt del cingle que ressegueix el perfil d'aquell fondo pel seu costat esquerre, se les coneix per tenir vestigis com habitatges troglodites, i ara aquella zona és considerada zona de nidificació d'aus, per la qual cosa no es permet fer escalada als seus cingles, activitat que els escaladors de la nostra entitat havien iniciat fa alguns anys. Però no ens aturarem pas i, seguint l'itinerari una bona estona, més tard deixem a la dreta un costerut camí que porta a les conegudes runes de la Casa Alta, les quals destaquen dalt la carena.

Mica en mica ens anem enlairant per un camí que a banda i banda manifesta una vegetació on

comença a despuntar una molt florida primavera. I farem cap al coll de Cal Deus, també conegut pel coll del Marge Llarg, amb confluència de pistes i rètol d'entrada al Parc del Foix per aquell costat. En aquell lloc tan estratègic vàrem aturar-nos a esmorzar, i mentre mastegàvem l'entrepà algú ens deia que el veritable coll de Cal Deus el recordàvem més avall. Potser sí que topografia i toponímia no han coincidit en el lloc que toca.

Però, som-hi!, i per pista carenara i alguna pineda escarransida, deixem enrere el pujol de Romagosa i el turó de les Tres Partions. La panoràmica de l'altre vessant s'obre amb la visió del triturat paisatge de les urbanitzacions que van des de la que fou Can Ferrer de Llacunalba fins a Les Palmeres; i tot seguit, des d'una àmplia cruïlla de pistes entreveiem ja la fita geodèsica del Puig de l'Àliga, de 465 m, el cim més alt de totes les serralades d'aquesta zona, on ja han arribat els primers senderistes i on ens reunim després d'una dreta pujada. Ens desplaçem una mica cap al cim de llevant, més enllà de la fita del vèrtex, on encara es conserva allí clavada la creu de ferro que la Talaia va col·locar el 1964, i que va ser portada des del Campament Social de Primavera situat a baix, a la Font del Bosc, entre tots els acampadors fins a collar-la al lloc on ara la trobem. Després de fer-se les fotos de rigor i contemplar l'extensa pano-

Una bona parella. Foto: Agustí Poch

ràmica del Garraf i del Penedès malgrat alguns núvols, també podrem observar com han proliferat en aquell cim capelletes mortuòries i fins i tot un pseudo-cementiri, amb dedicatòries i gerros amb flors seques. Pel que es suposa, aquí deuen reposar les cendres d'algun difunt.

Però toquem el dos, que encara ens queda una bona estona. I ho fem per un redreçat corriol que baixa fins el que es considera el Coll de l'Àliga, a 404 m, on connectem amb els carrers de la urbanització Daltmar i on veiem aquelles curioses casetes de planta hexagonal, avui dia la majoria modificades i algunes fins i tot abandonades. Ben aviat apareix a la llunyania, enlairada dalt del turó, l'església d'Olèrdola, aquesta vegada, però, embolcallada per bastides i lones que no ens permeten retratar-la fins que s'acabi la restauració. Seguint el camí, canviarem de límits de Parcs i entrem al d'Olèrdola; mentre veiem a la nostra esquerra els cingles on hi ha les coves de l'altra banda del fondo de la Vall. Ara ja per sota dels cingles de Sant Miquel d'Olèrdola també veiem altres coves enlairades i encastades als espadats. Seguim sense aturar-nos fins a girar cap a la necròpolis del Pla dels Albats, on visitarem una vegada més les conegudes tombes antropomorfs, sembla que del segle X i dites olèrdolanes, i excavades en els rocallis que trobem en aquell conjunt monumental. Després d'aturar-nos una bona estona fent fotografies i descansant, engegarem de nou.

Sortim en direcció a les muralles i el castell, enllaçant amb la carretera que baixa fins al poble de la Plana Rodona (o Olèrdola). Just en aquell lloc, algú feia memòria que precisament en aquella zona d'aparcament avui asfaltat, però a tocar de les muralles, la Talaia havia celebrat les acampades

Al cim del Pic de l'Àliga. Foto: Josep Blanes

dels nou Aplecs que es van celebrar entre 1953 i 1961. Una mica més enllà, deixem la carretera i derivem avall cap a l'esquerra, per un sender que primer ens portarà a la font de l'Alba, però que deixem de banda, i continuarem una bona estona més avall per la font de Fontanilles, concorreguda amb gent carregada de garrafes per omplir d'aigua. I farem cap al fondo de la Seguera o de la Vall, que una estona més tard desembocaria a la carretera C-15 (Vilanova - Vilafranca). Amb les precaucions pròpies del trànsit dominical, travessàrem per colles aquella concorreguda carretera, i després de seguir-la uns 200 m vam arribar a l'inici de la carretera que puja a Viladellops pel vessant nord.

Allí mateix deixàrem la carretera i començàrem a pujar per un pedregós corriol en direcció al cim del Papiol. Al cap d'uns minuts de pujada passem per les runes de Cal Catentiques i amunt sense aturar-nos, i el sender s'enlaira deixant al costat dret la immensa queixalada d'una pedrera, fins que en un allargassat seguici tothom assoleix els 383 m del Puig del Papiol, des d'on, si no fos pel dia gris, també veuríem una excel-

lent panoràmica. Reagrupament que serveix per descansar, fer fotos i xerrar una estona.

I tot seguit, baixar doncs des del cim fins on ja havíem situat visualment l'arribada: l'Arboçar de Dalt. Passem per Cal Marc i travessarem la carretera d'Olivella. I la baixada segueix per la cases de la barriada de Can Segarra, però se'ns apareix en un costat del camí i entremig de vinyes la silueta del columbari medieval de l'Arboçar, que coneixíem per altres referències gràfiques però que no havíem tingut l'oportunitat de retratar. Amb una petita marrada girem cap allà i travessant la vinya aprofitem aquell moment per realitzar algunes fotos. Ràpids, recuperem l'itinerari i travessam pel mig la masia fortificada coneguda com l'Arboçar de Baix, ocasió que aprofità la propietària per oferir-nos aquella casa reconver-tida en apartaments rurals i familiars. Declinant l'oferiment i donant-li les gràcies, arribem per la carretera al poble de l'Arboçar de Dalt quan gairebé tothom ja estava dalt l'autocar. Carretera i mantaca cap a dinar a Vilanova. I fins la propera.

Josep Blanes

DE FORADADA N'HI HA MÉS D'UNA!

Donades les abundoses baixes de l'orde agustiniana en la primera etapa del GR-92-3, aquest contracronista va pensar que hi faltarien les molt doctes i científiques converses divulgadores que feien més passador el trajecte motoritzat i altres moments de la sortida i, doncs, que hauria de posar al màxim de sensibilitat els detectors d'ones sonores per tal de captar allò que fos contracronica-ble.

De primer, i abans que l'autocar iniciés la marxa, ja va poder captar que una part de l'expedició explicava les seves desventures quant a les vacances santes, farcides de pluja, neu, calamarsa i pedra —de la que cau del cel, no de la posada en rengleres per a bastir edificis—. Amb tot, com que enguany no anem sobrats de pluja, va pensar que un sacrifici en temps penitencial en pro del benefici general és més suportable que en altres circumstàncies. El fet que el contracronista no hagués anat de vacances podria explicar, però, la magnanimitat del seu pensament.

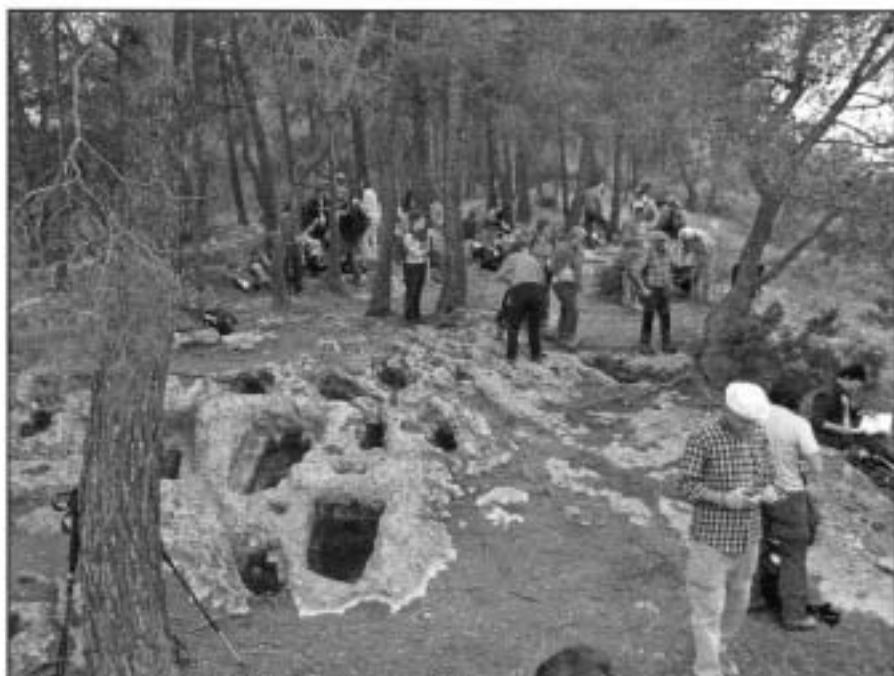
Circulant ja l'autocar per la riba del pantà del Fuà, i com que la brevetat del trajecte i l'hora més civilitzada de la sortida havien afavorit la situació de vigília general, se sentien comentaris quant a la fluvifauna que podien capturar els pescadors que ja havien llançat les canyes, i algú va esmentar els "sirulus" que s'havien adaptat a viure a l'embassament.

Amb tot, d'un altre tipus de fauna devien parlar després quan, vist un nombre notable de cotxes estacionats prop d'una edificació, algú va dir que allò era un bordell. Bé, suposo que ho va dir, perquè jo no vaig sentir la paraula, però sí que vaig sentir una cosa així com "Com és que ho saps, tu?" i un "Bé, m'ho han dit" que no devia ser gaire convincent a tenor de la resposta riallera que hi va seguir.

Els sonocaptadors del contracronista ja no van registrar res de noticable fins arribar al Pla dels Albats. Els vilanovins i les vilanovines de soca-rel explicaven als qui ho som d'adopció les aventures juvenils nocturnes en aquell indret, a la recerca d'emocions, ja que corria la brama de fenòmens re-

lacionats amb el més enllà. L'entorn, aquell bosquet amb un seguit de tombes antropomòrfiques petites i restes d'una edificació, sembla propici per a les contalles de morts infantils sospitoses i altres sangoneries; ara, jo, tot captant paraules soltes d'aquí i d'allà, vaig arribar a la conclusió que més que aparicions de morts i altres coses semblants, els joves vilanovins i les joves vilanovines van tenir contactes amb vives i vius ben vives i ben vius.

I alguna relació amb això devia tenir el que vaig sentir d'una veu femenina tot baixant cap a la font de Fontanilles, la propietària de la qual, de joveneta, havia anat d'amagat de la mare a visitar-se al ginecòleg, i altres circumstàncies i detalls que no són del cas i

Descans al Pla dels Albats. Foto: Josep Blanes

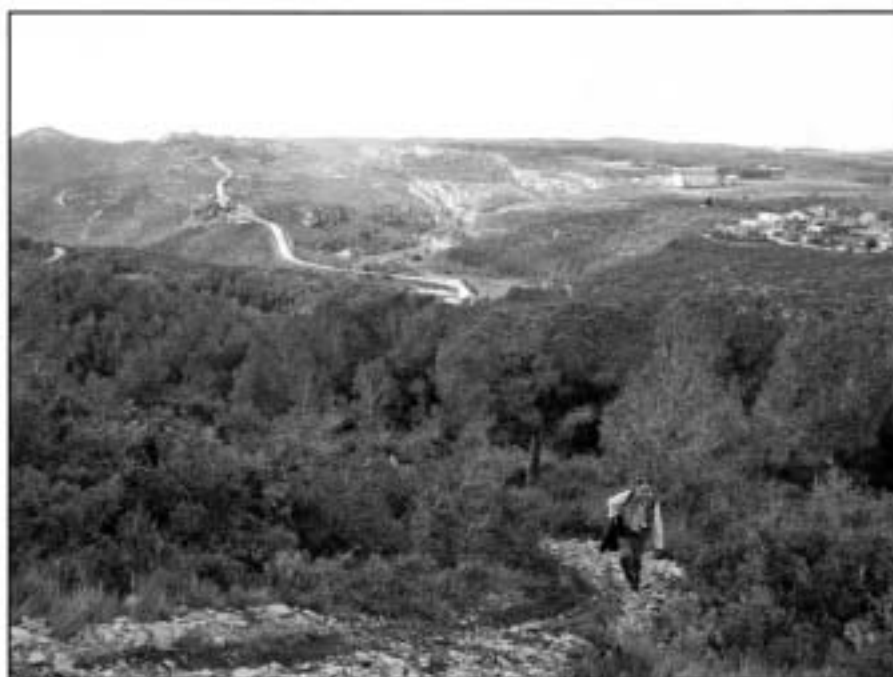
que el contracronista ja ha oblidat.

I arriba el moment crucial, el que explica el sentit del títol d'aquest escrit. Perquè després de 12,5 km d'expedició i d'haver pujat al pic de l'Àliga, pujada no molt dura però que no és moc de pav tampoc, les cames, els pulmons i el cor ja estaven un poc tocadets, i el desnivell de 230 metres en 1,5 km del pedruscall anomenat sender es va fer notar, si hom atenia els comentaris que van sovintegar arribats a dalt del puig.

Més d'un va dir que la Foradada no era tan dura, vist com és el puig del Papiol. Ara, això sí, en aquest cas no hi ha cap cartell que digui que en dos minuts hi sereu, al cim.

Servidor, mentre anava fent la pujada tot mirant de mantenir un mínim de dignitat, anava pensant on eren la vigoria i la resistència de la seva edat trentenària. I caboriava que segurament s'havien quedat atrapades, fa uns trenta anys, al massís del Montseny: als senders eixuts que menen al castell de Montsoriu; als esqueis de Mont Sinaí i el turó de Morou; al camí forestal que puja d'Arbúcies a Santa Fe, anomenat d'en Garolera; al turó de l'Areny; a la font de Passavets; al Matagalls, el Turó de l'Home i les Agudes; a la font de Sant Marçal i la Taula dels Tres Bisbes; a la riera d'Arbúcies; al Moli de les Pipes; a Espinelles; a l'església de Sant Martí de Riells del Montseny, amb mossèn Pere Ribot; al coll de n'Orri, al coll de Ravell, a Coll de Te, a Collformic, a Collpregon; als avetars i les fagedes del massís; als carrers costeruts de la vila d'Arbúcies, als caminadors amagats dels seus voltants amb la cançó de l'aigua que us acompanya constantment...

Sí, els records encara grimpen per les dreceres que estalviaven camí i demanaven bons pulmons

La Foradada del Penedès (Puig del Papiol). Foto: Agustí Poch

i cames fortes... Sí, tempus fugit, i amb ell, la vigoria i la resistència.

Sigui com sigui, i no vull explicar com, aquest contracronista també va arribar a dalt del puig del Papiol i va amenaçar de lapidar en Jaume quan aquest va comentar, amb una malignitat manifesta, que al final de la caminada, entre l'Arboçar de Baix i el de Dalt, hi havia encara una pujada. Val a dir que la pujada, la pujadeta, no va impedir que els expedicionaris aconseguíssim l'autocar just a l'entrada de l'Arboçar de Dalt i, ben merescudament, prenguéssim possessió dels nostres seients acollidors.

En el viatge de tornada a Vilanova i la Geltrú, encara va poder escoltar el contracronista com un caminador ben equipat comentava que el seu GPS reduïa a 14 km els 16 d'oficials que indicava el full de ruta.

Modestament, un servidor, tenint en compte que en la pujada al puig del Papiol, cada vegada que veia avançar alternativament els seus peus —i no hi veia res més: ni entorn, ni paisatge, ni res—, tot sentint només el soroll del seu trepig

en el pedruscall solt i entrebancador i els esbufecs agònics del seu sistema respiratori i els batecs acceleradíssims del cor a la boca com qui diu, s'imaginava ell mateix com un dels alpinistes que fan el cim de l'Everest.

A fer punyetes, si hi van haver dos quilòmetres menys! Jo mirava cap amunt, i com més pujava —és un dir— més lluny veia el cim del turó; segur que el GPS es va oblidar dels dos quilòmetres psicològics de la pujada. Ja és ben veritat, això que diuen que tot és relatiu!

Assegut en el no gaire còmode seient de l'autocar, ben cruixit i anticipant el plaer de la dutxa o millor el bany, en aquest servidor vostre li van venir al cap les paraules d'algun jovecell que deia que el dolor muscular, la gairebé anòxia i el batec accelerat del cor quan practicava no sé quin esport amb requeriments físics extrems el feia sentir viu. Apa, pallús! Què dimonis t'has de sentir viu! El que sents és que estàs mort... o gairebé!

Jordi Perera

L'ARBOÇAR DE DALT - ELS CASALS

L'Arboçar de Dalt - Santa Susanna - Puig de la Mola - Avenc de la Ferla - Els Casals; 15 km, 41 participants, 13 de maig de 2007

El recorregut d'aquesta etapa de la variant 3 del GR-92 comença a l'Arboçar de Dalt, passa per la masia fortificada de Santa Susanna, s'enfila pel Puig de la Mola, baixa pel coll de la Ferla, segueix per la masia dels Casals, continua cap a can Termens i enllaça amb el GR-92. Com era una etapa massa llarga, uns 22 km, l'organització va decidir neutralitzar l'últim tram i acabar en la riera de Begues, una mica més endavant dels Casals.

El Servei Meteorològic preveia molta calor, així que vam sortir de Vilanova a dos quarts de set i a les set començàvem a caminar des de l'Arboçar. Després de deu minuts ja hi érem, a Mas Sunyer, on vam agafar el camí de l'esquerra que puja i passa per un esplèndid bosc de pins. En un quart d'hora arribàvem al Torrent de Pelagons. Vam creuar-lo i, agafant un camí que puja pel fondo dels Masets d'en Ferrer, que es troben en ruïnes, en mitja hora vam arribar a la Serra dels Carlistes. Un quart d'hora més tard, i seguint una drecera que baixava directa a la masia de Santa Susanna, ja érem al lloc previst per esmorzar, amb molta gana

després de caminar una hora i mitja.

La masia fortificada de Santa Susanna és de grans dimensions, enlairada al cim d'un petit turó, des d'on es pot observar els camps de conreu que l'envolten. És un exemple d'arquitectura catalana de casa pairal agrícola amb elements defensius. Està documentada des de l'any 1109 i actualment necessita una bona restauració, a veure si s'animen les institucions públiques o les empreses privades.

No vam visitar-la, sinó que vam continuar per la pista fins que vam trobar una bona panoràmica de la masia, en el límit dels camps de conreus, i allí esmorzàrem en menys de mitja hora, la qual cosa va provocar la protesta d'uns novinyuts que reclamaven més estona per descansar.

Seguint la pista, en cinc minuts arribàrem a la Riera de Begues, i ens esperava una pujada d'una hora per un camí envoltat esporàdicament de pins on feia molta calor i gens de vent. El patiment va durar fins que vam trobar la pista que va cap a Sitges, on vam fer un reagrupament imprescindible.

Santa Susanna. Foto: Josep Blanes

Després d'uns minuts de descans, que vam aprofitar per beure i recuperar el líquid perdut en la pujada, vam agafar un camí que s'enfilava en fort pendent i ja no vam deixar de pujar fins al Puig de la Mola, partió de quatre termes municipals: Olesa de Bonesvalls, Begues, Avinyonet del Penedès i Olivella.

El Puig de la Mola és un cim allargassat, tant que una majoria vam anar cap a la torre de vigilància en un extrem i la resta cap a una creu en l'altre extrem i pràcticament no ens vèiem. Des dels dos extrems es podien observar unes vistes magnífiques.

Vam seguir la pista d'Olesa de Bonesvalls durant uns deu minuts, després vam continuar pel camí que conduïa al Turó de l'Espinadar i després al coll de la Ferla.

Allí ens havíem de desviar per visitar el famós avenc de la Ferla. La visita era opcional, però la gran majoria de caminaires s'hi van apuntar, malgrat que la baixada pronunciada representava vint

L'Antoni Ordovàs explicant la història de l'avenc de la Ferla. Foto: Josep Blanes

minuts més i la pujada empinada vint-i-cinc més, sense comptar la calor que ja feia.

Un cop en la boca de l'avenc, només els més temeraris s'aproximaren a veure-la de prop, perquè no hi ha cap mena de protecció. L'avenc té 5 m de diàmetre i una profunditat de 100 m el primer pou, que enllaça amb un segon de 65 m. L'Antoni Ordovàs ens va expli-

car, mentre descansàvem, les expedicions que van explorar l'avenc. Així la primera va ser dirigida pel mossèn Font i Sagué, a l'any 1848, però només va baixar al primer pou. Va ésser al 1949 quan l'expedició dirigida per Francesc Vicens i Giralt va explorar tots dos pous.

Després d'escoltar la narració històrica vam reprendre la pujada, que va ser molt lenta, fins que vam retrobar el camí que va cap al Fondo de l'Espinadar, on s'esperava el grupet que no va voler baixar a l'avenc, curiosament descansaven a l'ombra d'uns frondosos pins. Un cop reagrupats vam continuar, uns deu minuts, per pistes fins a les ruïnes dels Casals. Una mica més endavant el camí desembocava a la carretera d'Avinyonet a Begues, davant d'una pedrera, on ens esperava l'autocar. Ja era la una passada i tots volíem tornar ràpidament a Vilanova per poder fer la migdiada.

La gran cisterna dels Casals. Foto: Agustí Poch

Jaume Esteban

DIVAGACIONS NIRVÀNIQUES

De tornada cap a casa, assegut a l'autocar, el contracronista repassava mentalment la sortida i es demanava què escriuria, ja que aquesta vegada no havia captat cap conversa destacable ni presenciat cap fet contracronicable.

Hi havia hagut, això sí, alguns comentaris, tant a l'anada com a la tornada, referits als cartells electorals, en el sentit que gairebé totes les fotografies semblaven fetes pel mateix fotògraf enemic dels fotografiats; que el rostre d'un candidat canyellenc inspirava por; que a Begues i altres municipis hi hagués senyores d'upa —expressió desapareguda del lèxic dels catalanoparlants però que encara hi figura al diccionari (gent d'upa: gent d'importància, d'alt rang, segons el diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans)—; que els lemes electorals eren mancats de contingut, o que alguns dels eslògans es prestaven a interpretacions malintencionades, com aquell que al costat de la foto d'una senyora d'esquerrres diu: "Utilitza'ns". ¿No havíem quedat que mai més les dones no serien objectes?

També hi havia hagut, en l'inici del viatge de

tornada, una al·lusió a temes de magna ciència, com la teoria de la percepció, el problema del mirall pla (per què inverteix la imatge d'un costat a l'altre de qui es mira i no de dalt a baix?), els fractals i l'electrodinàmica quàntica o quelcom de semblant. Algú va ser emplaçat a convocar una docta reunió per tractar d'aquests o altres temes d'alta volada; això sí, al voltant d'una taula ben servida, que no només de teories se sustenten els éssers humans.

Quant a fets contracronificables, poca cosa o cap, llevat de la recollida d'uns autostopistes a Canyelles que van ser misericordiosament tornats sencers o gaire-

bé al seu lloc d'origen a la tornada, i de l'atac patit per una part de l'expedició quan es trobava al coll de la Ferla tot esperant la resta de l'expedició que havia baixat a veure l'avenc del mateix nom: unes erugues assassines els van fer fugir cap al fondo de l'Espinadar.

De manera que el contracronista es va quedar sol al senderol que duu a l'avenc, unes passes més avall d'on havien estat els senderistes fugats, tot fent guàrdia per protegir una motxilla aliena, còmodament assegut en una mena de banc de pedra natural i gaudint del silenci i el ventijol fresc i amable que permetia prendre el sol sen-

La cinglera del Puig de la Mola. Foto: Agustí Poch

se patir calor, mentre els contempladors d'avencs començaven a pujar feixugament des del fondo de les Conques.

I ara, a posteriori, em demano: per què es van prendre la molèstia tremenda, si jutjo per l'expressió d'alguns en arribar un altre cop al coll de la Ferla, d'anar a veure la boca de l'avenc, si hi havia aquell dibuix de l'Ordovàs del 2002 i es podien escoltar les explicacions, diuen que prolixes, del veterà talaier?

Ah, esforç inútil, treball zero en termes de física malgrat la gran energia despesa, baixar i pujar per, en definitiva, anar a parar al mateix punt en què aquest servidor havia estat meditant quant a les delícies que la natura ens ofereix sense haver de fer ni brot de feina.

Perquè, segurament per influència de la visió de la plana Novella i el seu anomenat centre d'espiritualitat budista, l'estona passada en solitud contemplativa havia causat en l'ànim d'aquest contracronista un estat de tendència al nirvana, i mentalment ajudat pels ommmm (o cal escriure hommmm?) de rigor, va transcendir el temps i l'espai i, en un viatge astral tan innegable com els de Lobsang Rampa i el seu tercer ull, va veure's al massís del Montseny, amb la dona, les quatre criatures i el gos, trescant entre bardisses per mirar d'arribar a Santa Fe havent sortit d'Arbúcies pel camí del Garolera i volent tallar per alguna de les dreceres, manera perfecta de perdre's, sobretot si un feia servir, com era el cas, el mapa i guia de l'Alpina.

Una cosa he d'agrair a aquests mapes, sobretot el dedicat al Montseny, almenys en aquells temps llunyans a què em refereixo: permetien conèixer molt bé el territori, perquè t'indicaven camins, sendes i senderols tantes

Esmorzant al costat del pou de Santa Susanna. Foto: Agustí Poch

vegades desapareguts o tancats per la vegetació, que per força havies de recórrer tot el territori amunt i avall per arribar al punt desitjat.

L'expedició sempre durava el doble del que deia la guia, però, com he manifestat, la coneixença del territori sobre el terreny creixia abundantament.

Ah, i això et permetia trobar fruits silvestres d'aquells que ara només es poden aconseguir conge-

lats o veure descrits a les receptes de cuina.

Una darrera cosa: si us decidiu a fer aquest tram del GR-92-3, pareu compte en el trànsit, en el trànsit ciclista, vull dir, que hi és molt abundós. Ara, si els ciclistes us vénen de cara, no hi ha gaire problema, perquè presenten un aspecte tan acolorit com les bèsties i bestioles verinoses que la natura ha produït.

Jordi Perera

Un trio ben avingut al vèrtex geodèsic del Puig de la Mola. Foto: Agustí Poch

TORNADA DE MONTSEGUR D'AILHÓ AL CASTELL DE SO

Doncs sí, aquesta vegada començat i acabat, el dissabte i diumenge 9 i 10 de juny de 2007 vàrem aconseguir-ho "tots i totes" que fèiem 5 dones i 4 homes, la Neus, la Isabel, la Magda, la Nati i la Lurdes i l'Arcadi, el Salvador, el Josep Olivella i jo mateix.

Dissabte arribàvem sota el Castell de So amb tota puntualitat a 3/4 de deu del mati, dúiem la Nati en cotó fluix per tenir-la ben a punt i allà ens esperava el microbús per dur-nos fins a Pradas, 1.240 m, i començar a caminar a 1/4 de dotze.

Som al País de Sault, de començament i per poc temps seguim el Camí dels Bons Homes GR107, direcció E, arribem a Montailhó (vilatge càtar) on ja hi passàrem a l'anada fa 3 o 4 anys i del qual es conserven registres de la Inquisició amb què es pot reproduir la històrica persecució dels que foren els darrers càtars que resistiren fins el final. S'hi veuen les runes, dues parets, d'un castell damunt d'un turó sobre el poble i també hi ha una porta fortificada del XVI ben conservada.

Passat el trencall que deixa el GR107 a la dreta, que va al coll de Balaguès i Ax-les-Termes, ens enfilem pel bosc d'Ailhó direcció E bàsicament, ple de faigs i avets, varietats de les quals ens atiparem tot el dissabte i també el diumenge malgrat o millor que per sort no enfarfeguen ni atipen mai, entremig colgats de fulles fem una

mica d'aturada i ens n'aixequem amb els culs mullats. Així pujant fem via cap al coll del Teil (Teix?), entremig de les clapes de bosc tenim bones vistes enrere sobre Montailhó, també sobre Pradas i del pic de St. Bartomeu (Barthelemy), en un retomb jo faig dreuera entremig d'un camp amb herbes altes i des de lluny em veuen com la Heidi, diuen.

Passem per unes pistes d'esquí de Camurac i arribem al coll del Teil esmentat, 1.627 m, punt culminant de l'excursió i el de les Tres Dones. Ara ja anem baixant i planejant, direcció S, pistes amples i herbades la majoria tapades per fagedes espesses amb avets, avellaners i moltes altres varietats, bosc de Rebentí, direcció NE, torrent de les set fonts

(una del mapa no la vàrem veure) les aigües del qual (que no en corrien) ja són les mateixes d'Aniort de Sault i aquí ens aturem per dinar, tan emboscats tot el camí que perdem cobertures satel·litals per tot, el meu GPS no és de fiar, escurça les distàncies que fem.

Ja són les tres i continuem, passem pel bosc de Gebetz, deixem trencalls a la dreta, el del poblet de La Fajola, veiem el poblet de Mèrial, sempre direcció NE, anem veient des de l'alçada l'engorjada vall de Rebentí i com que hem d'anar cap Espesel, on hi tenim el jaç, deixem la ruta normal que segueix cap a Aniort i aviat veiem aquest poble des de sobre amb les gorges que s'endevinen i les penyes que recolzaven el castell enderrocat el 1255 pel rei de

Sortint de Prades. Foto: Arcadi Pejuan

França, quan aquest es féu amo i senyor en el tractat de Corbeil d'aquestes contrades occitanes fins aleshores possessions del comte del Rosselló, igual que el castell de So i per tant lligades al nostre país. Així puja i baixa, arribem a Espesel, 900 m, gairebé a 1/4 de cinc de la tarda amb uns 20 km fets en 6 hores a la muntanya.

A l'hotel encomanat ens esperaven amb ungles, "aquests espanyolets". D'entrada la mestressa em renya amb la vista per no tancar bé la porta, el primer bona tarda és que sopem a 2/4 de vuit puix fan la final de França de rugbi, abans d'aclarir i repartir les habitacions que si volem pique-nique que ens definim ja de quants i què volem, amb esforços minsos per explicar i decidir què ens hi posen, hi posem llenya i diem que nosaltres estem acostumats a sopar a les deu, demanem si podrem veure el Barça ha... ha..., que a casa nostra qui paga mana, etc. i mestressa i cuiner tallats pel mateix patró es tanquen en banda i si no t'agrada la porta és ampla, passa el mateix més tard amb quina serà l'hora d'esmorzar que com a molt aviat ens diuen a 3/4 de vuit del matí.

De fet sopant no fèiem cap nosa per veure el rugbi, és el patró-cuiner qui el volia veure amb els seus amigots i així acabar la cuina ben aviat.

Per sopar ens atipem, una amantida abundant, verd, pasta, arròs i de segon pits de pollastre pseudobullits amb suc aigualit i més pasta, a passejar una mica la majoria, els joves estaven cansats, la Neus amb les seves històries i acudits que et fan pixar de riure i no deixa res ni ningú per verd incloent-hi el seu home o quan em diu que les meves cames li recorden els nens quan anaven als Escolapis... i cap a dormir. Ja havíem distribuït els llits

Ambient al castell de So. Foto: Arcadi Pejuan

i arranjades totes les corredisses pel vespre, però el Josep i jo, per manca de previsió, ens vàrem haver d'embolicar en un safari insecticida contra la invasió de mosques que ens entraren per la finestra oberta i amb tot aquest aldarull vàrem trencar les oracions, desigs i deliris de la juvenalla i dels no tan "joves i joves, vells i velles".

Ja som a diumenge, esmorzats amb pa i melmelada i a 2/4 de nou desfem el tros de camí d'ahir. Fem una forta pujada, 1.060 m, veiem novament Aniort al fons i l'altiplà de Sault que recorrerem tot avui fins al final deixar-nos caure fins al fons de les gorges de l'Aude, cap a ponent.

Baixant agafem un camí feréstec, és l'antic camí que fa drecera per baixar a Aniort de Sault, 825 m. És un poblet al fons de la vall del Rebutí en una zona més ampla abans de les gorges, creat pel rei de França en fer enderrocar el castell que dèiem més amunt.

En sortim i agafem pròpiament el camí d'ahir a 3/4 de deu, forta pujada i després no tant fins al coll de Rodes, prop del poble de Masubi, 1.000 m alçada, que anirem mantenint amb alguna ondulació

lleu, la direcció d'avui és gairebé sempre E o SE fins a Fontanas de Sault. En una aturada en la vall del torrent de Naucs la Neus ens delecta amb els seus acudits, històries de carnaval, merengada, enterro de la sardina, veïns, i no acaba mai el repertori.

Sempre seguim entremig de boscos espessos, vistes a l'altiplà de Sault amb camps de roselles de roig massís trencat per herbes ben grogues, trobem una plantació de pins i arribem al GR7 que segueix una antiga via construïda per l'enginyer militar Vauban que comunicava el Capcir, Querigut cap el nord, Quihan, fins que la ruta s'abandonà per la seva vulnerabilitat contra les tropes espanyoles i s'arranjà la carretera de les gorges de l'Aude.

Seguint el GR7 arribem al coll de la Closa, 1.164 m i direcció S, l'anem baixant fent llaçades, el deixem al cap de poca estona per davallar cap a Fontanas, tot seguit trobem la boca d'un túnel d'una antiga mina abandonada de minerals de ferro i coure on els geòlegs, succedanis i aficionats ens hi endinsem un bon tros i una bona mitja hora, en sortim amb mostres dels dits minerals dels quals potser veurem el resultat

algun dia. Baixem ara fent llaçades fins a Fontanas de Sault, 900 m, on ens esperaven la Isabel, la Magda i la Neus dinant.

A la font-abeurador del poble, amb aixeta amb problemes per obrir-la i més encara per tancar-la, ens refresquem i reomplim cantimplores i agafem camí direcció S cap a Campanhà passant pel túnel de Dorna, que també va fer construir en Vauban per no deixar incomunicat Fontanas, puix la ruta principal (ara GR7) no hi passava i la zona és molt abrupta i penjada.

Aquest enginyer també fou el constructor de la fortalesa de Montlluís i altres de semblants instal·lades en llocs de frontera per protegir la França de tropes estrangeres.

Doncs just passat el túnel de Dorna ens aturem a dinar i la Neus a fer la migdiada i sort en tenim perquè a mig acabar comença a ploviscar de manera que ens aixopluguem allà sota, encara que l'alarma és curta.

Reprenem la marxa a 1/4 de tres, d'aquí ja es comença a veure lluny el castell de So i una mica més endavant la carretera i les gorges de l'Aude, aquest camí és ample i herbat, amb roderes molt poc fressades, cosa que ens és estrany ja que no veus enlloc barres que impedeixin l'accés i gairebé no hem trobat vehicles motoritzats pels camins en tots dos dies, o hi ha disciplina o molt poca gent en el país.

Al cap de poca estona la pluja torna a fer acte de presència i ara sí que ens fa treure i posar les capelines; per sort no dura més de 7 minuts i mig. Seguim avant vorejant la muntanya i endinsant-nos en la vall força tancada de Campanhà, sense perdre alçada, i així tombem cap a ponent i tornem a empalmar amb el GR7 que

hem deixat allà dalt a la mina de coure. Arribem a Campanhà de Sault, 1.050 m, fem parada a la font i ja anem força suats, cansats i tips de caminar, són les tres, 1/4 de quatre.

Sortim del poble baixant pel carrer i després pel camí vorejat de freixes fins a traspasar per un pont la riera de Salvanières, 980 m, que fa de limit de contrada, sortim doncs del País de Sault i entrem en el Donessà, pugem per camins vorejats d'ortigues, direcció E-SE, seguim la mateixa vall de Campanhà per l'altre costat, sempre boscos espessos, ara avellaners, entremig dels arbres veiem el que hem caminat des de dinar, ara anem direcció S que més o menys no deixarem.

Arribem a un trencall, 1.050 m, i amb ganes d'escurçar camí ens creiem el mapa i deixem el GR7 que tenim descrit i agafem un senderó que diu que passa per la font d'Argent, que no veiem, i baixa molt fort fent ziga-zaga fins i tot amb graons i cadenes de barana però després la drecera ens ha sortit una mica espifiada puix que el sender baixa tant que després hem de tornar a pujar i tot

plegat i el cansament que duem amb les frontisses encarrarades s'ha de fer més a poc a poc del compte i no sabrem mai si ens n'hem estalviat o no.

Les boniques vistes repetides i a diferents alçades del Castell de So no paren. Al capdavant arribem a la carretera i seguint-la una mica més avall sota el castell i a l'aparcament on deixarem els cotxes ahir, 850 m, són 1/4 de sis de la tarda, amb 9 hores menys un quart a la muntanya i 27 km caminant. Ja som més a prop.

Passem comptes i mentrestant ens remullem una mica sobretot els peus en el rierol sota el castell que baixa del coll de Pallaràs i Mijanès. Fem via avall cap a casa, aturada per refrescar el ganyot a Formiguera en el Capcir amb ambient electoral i cues a Gironella per arribar a les deu tocades a casa.

Tot perfecte i ha valgut tot i més l'empeny repetit i l'esforç per conèixer una mica millor aquest país tan ric en paisatge de muntanya, solitari i no gens lluny de nosaltres.

Oriol Ventosa

Remullada als peus del castell de So. Foto: Arcadi Pejuan

51a CONEGUEM CATALUNYA

Per als excursionistes l'anada al Montsant és un referent. Per a la societat La Talaia encara més, per la proximitat a Vilanova, per la coneixença que en tenen molts dels seus socis i potser per l'afegit del semblant a una altra muntanya que és Montserrat, una altra referència i mite dels muntanyencs i catalans. La semblança no és només per la forma exterior; hi ha d'altres aspectes: les roques, la vegetació, la fauna i el clima. També molts aspectes històrics i religiosos.

Les roques, conglomerats pudingues, com les de Montserrat, es van formar principalment al període Eocè. Són el residu, el desfet d'un massís ja inexistent que fou fet per rius i torrenteres potents —possiblement de recorren-

gut curt— dels massissos que estaven l'un per la zona del riu Ebre i l'altre (o el mateix?) prop de les nostres costes actuals. Els sediments transportats pels rius tenen els còdols i grans de sorra arrodonits per l'arrossegament dels corrents d'aigua. Aquests conglomerats, també anomenats montserratins, els trobem al voltant d'un mar interior on desembocaven els torrents esmentats.

El mar seria l'actual Depressió Central que sovint s'anomenen Terres de Lleida. Les zones de desembocadura serien deltaïques i pantanoses i per acumulació van formar els massissos del Montsant, de Montserrat, de Sant Llorenç de Munt, ... Tot això començava fa uns 65 milions d'anys fins que fa uns 50 milions comen-

çà a aixecar-se el Montsant, junt amb els moviments que també aixecaven els Pirineus. Tot el relleu de Catalunya va començar a "caminar" cap a la situació actual, on el mar i muntanya sabem on són.

Quan els excursionistes de la Talaia van esmorzar al bar de la societat Íntim, estaven sobre uns materials marins amb molta història geològica. La caminada es va iniciar al poble quasi abandonat d'Albarca on també hi ha aquests materials però intercalats amb argiles vermelloses de la base de la serra.

Fins fa uns dos anys a Albarca hi vivia una sola persona però va anar a viure a Cornudella. Semblava, doncs, que havia de quedar deshabitat, però els estiuejants i el refugi s'hi van mantenir i això li ha permès de conservar-se com un poble no abandonat.

Seguint amb l'excursió vàrem poder veure a la pujada, cap a la carena i el cim de la Roca Corbatera, una vegetació d'alzines i roures i altres arbres no tan abundants com els teixos o els grèvols. Aquesta vegetació es troba a les muntanyes de quasi tot el Sistema Prelitoral, per suposat, Montserrat, Sant Llorenç de Munt, i també pels voltants del Montsant, a les serres de Prades i de la Mussara i Arbolí. Malgrat tot, la serra del Montsant té algunes espècies quasi endèmiques i rares com l'arbrissó freixera de flor.

Pujant cap a la roca Corbatera. Foto: Josep Olivella

Baixant per la carena. Foto: Josep Olivella

Tota la vegetació del massís té un alt interès científic.

L'arribada a dalt del coll, on hi ha els camins de l'ermita de la Mare de Déu del Montsant i de la Roca Corbatera, la vista era magnífica; vèiem la vall del Siurana amb Cornudella als nostres peus; feia molt bo. La vegetació estava exuberant, feia pocs dies que havia plogut bastant per aquella comarca i les plantes ho agraïen. Poc després vèiem Uldemolins a l'altra banda i l'ermita de la Mare de Déu que era aparentment molt a prop.

D'ermites al Montsant n'hi ha moltes, fins i tot actualment encara hi ha ermitans, més ben dit, ermitanes. Personalment en conec dues: la que viu a l'ermita de Sant Pau a l'Arbolí, que és fora del massís, però molt propera a la zona, i l'ermitana de Sant Joan del Codolar, que trobarem més endavant en la nostra passejada. Sembla, doncs, que la tradició eremita i religiosa es manté.

Pensem que a molt poca distància de la Cova Santa vam veure la població de la Morera del Montsant, que al peu hi té un dels monestirs amb més història de

Catalunya, que fins i tot dona nom a la comarca: el Priorat de Scala Dei. Un monestir, les runes del qual encara són imponents.

Actualment s'està restaurant. Les ermites i el monestir són llocs que de tant en tant cal visitar, pels seus bonics paratges i per apreciar els canvis que es van produint.

La baixada des dels plans o carenes de la muntanya Corbatera fou molt agradable, pel bon temps

que feia, pel bon ambient creat a partir de la fotografia de grup al cim, a la creu, i pels paisatges que s'obrien a banda i banda del camí. Els ocells volaven i cantaven al nostre voltant. Vàrem veure volar dos voltors enormes, o així ens ho va semblar. De fauna gran no en vàrem veure gaire més. D'insectes i papallones sí, suposo que era l'esperat i normal, encara que sempre sorprèn.

La baixada passava per un grau o escletxa de la roca molt estreta. Tot el massís és ple d'aquest nom de "grau" perquè és tan abundant com el nombre de camins que pugen o baixen des dels cims.

La caminada va acabar a Albarca passant pel camí que des de Sant Joan del Codolar hi va. El camí és el dels Frares o dels Cartoixans; és planer amb lleugeres pujades, però molt agradable, potser a alguns els feia fresa ja que quedava penjat en molts trossos.

El dinar de cloenda fou abundant i va satisfer les expectatives i immediatament es va tornar a Vilanova.

Josep Olivella

Pel camí dels Frares. Foto: Josep Olivella

NOTES D'AHIR, DURANT L'ÈPOCA FRANQUISTA (1)

Durant l'època franquista molta gent varen sofrir una sèrie d'incidents que podríem titular d'allò molt curiosos, des del fet que s'havien d'amagar o circular per aquestes muntanyes només pel senzill acte de poder dir Visca Catalunya, mentre que els castellans podien dir Visca Castella amb tota llibertat; a ells els era permès i als catalans no, *habíamos perdido la guerra civil y los nacionales la habían ganado*. Els perdedors sofriren una impressionant repressió de tot tipus, des de cartells que anunciaven *Hable usted el idioma español*, als propis Ajuntaments de cada vila o ciutat, on era exigit parlar en castellà per propis catalans i sovint veïns. Altrament, quan hom anava al cinema, durant la projecció aquesta es tallava més o menys per la meitat i sonava el *Himno Nacional del Cara al Sol*, i hom s'havia

d'alçar de la cadira o butaca i saludar amb la mà enlaire fins que l'himne s'acabava, i no es podia dir res, ja que hi havia escampats arreu homes de la *Seguridad Social* que vigilaven, i molt sovint eren d'aquells que es deien companys de treball...

Però de mica en mica i amb el pas del temps, hom s'hi anà acostumant i calia fer quelcom de més durant la mateixa vida quotidiana, tot i que en públic s'havia d'escriure i parlar en l'idioma castellà. Durant la setmana de la Fira del mes de novembre de l'any 1958, en plena època franquista, es va fer una *Exposición de fósiles* al local de la *Agrupación Excursionista Atalaya* que llavors estava al carrer de Sant Pau, fòssils recollits a través de variades sortides per aquells *móns de Déu*, tal com s'acostumava a dir, recollits

per Joan Bellmunt (+), F. Sorní, Jaume Ferrer, Antoni Ferrer i J. Alemany, i el Museu Biblioteca Víctor Balaguer ens va deixar una vitrina per a l'exposició, gràcies a en Joan Bellmunt (+) i la senyoreta Basora (+). L'esdeveniment fou recollit en el mini-butlletí de la *A.E. Atalaya* nº 9, gener-febrer 1959, (compost de 4 quartilles o un foli doblegat per la meitat), amb un petit redactat amb prou feines de mitja quartilla, tot parlant d'una milionada d'anys, i signat per mi mateix com A. F.

Fins aquí el tema no té altra transcendència que un petit acte històric celebrat a la *A.E. Atalaya*, però uns anys més tard, prop de la mort de Franco, vàreig assabentar-me de bona mà com el fet havia esdevingut subversiu, ja que allò de parlar de tants milions d'anys la religió no ho permetia, i a més a més teníem masses neguits per l'estudi, i per aquest motiu i fet fôrem tots fitxats. Però, es clar, a la mort del dictador aquells arxius foren destruïts, arxius on segurament, en cas que existissin, podríem trobar-hi moltes anècdotes altament curioses.

L'any 1962, alguns joves i no tan joves de la Talaia ja havíem assistit a festivals de cançó catalana celebrats a Barcelona, on hi actuaven els 16 Jutges i d'altres, però amb l'ai al cor per si venia la policia, més una pila de trifulgues d'aquest tipus, ja que mentre que per fer un festival de *Canción Flamenca Andaluza* n'hi havia prou

L'Aplec de Paret Delgada. Foto: Arxiu Blanes

en fer-ho saber al *Gobierno del Estado* i el permís era concedit ipso facto i sense dilacions de cap mena, per la Cançó Catalana hi havia grans i greus problemes.

Aquell mateix any, un grup de tallaiencs vàrem assistir a un dels Campaments-Concert de la Cançó Catalana celebrat al santuari de Paret Delgada (La Selva, del Baix Camp), edifici que s'havia restaurat i s'havien pintat les bigues amb dibuixos i amb la bandera catalana, però de tal forma que es veia més aviat la bandera espanyola que la nostra. L'església de Paret Delgada havia estat patrimoni de la dissolta orde del Temple, però a partir de la seva dissolució, l'any 1309, fou propietat de l'església de Tarragona.

Amb tot això arribà el bisbe de Tarragona per tal d'inaugurar la citada restauració, i es dirigí als assistents, però tot d'una es va presentar el cantautor valencià, en Raimon, i el bisbe es quedà sol de cop i volta. Mentre en Raimon es preparava, el bisbe es tornà a dirigir al públic, però li tallaren la connexió de l'altaveu per empalmar la tarima on havia de cantar en Raimon, i aquest fet produí un neguit general perquè es cregué que anava en contra del bisbe. El bon home féu el fet de cara a les persones més properes que el voltaven i en Raimon, poc després, es va posar a cantar el seu famós *De cara al Vent*. D'aquella forma s'anà apaivagant el neguit vers un cantó i l'altre, i no sorgí cap mena d'estirabot i tothom es va calmar.

Allà, molts de nosaltres vàrem sentir a cantar per primera vegada en Raimon, que vingué amb moto de paquet rere el conductor, amb la guitarra penjada al coll, i escoltàrem els seus cants com el citat *De cara al Vent*, *No, diguem no*, *nosaltres no som d'eixe món*, *T'adones amic*, *t'adones company com ens amaguen la*

història, i una pila de notes i frases que et feien agafar ganes de tota mena contra la injustícia d'aquella època; també més tard va cantar la Guillermina Mota i altres, i els festivals a dit indret es celebraren durant uns quants anys més.

Recordo l'Aurèlia Riñón (+) que va suggerir de fer a Vilanova un festival de Cançó Catalana, i foren els altres que li agafaren la idea i es posà en pràctica. S'engegà el contacte amb els possibles cantants, en Raimon, els 16 Jutges, en Quico Pi de la Serra i altres d'aquell moment, s'inicià la burocràcia i es va demanar el permís corresponent al *Gobierno del Estado en Barcelona* per poder-lo celebrar, però el permís no venia. A Barcelona ho tramitava en Miquel Porter i jo vaig anar a buscar el permís a casa seva, a la Llibreria Porter, dues vegades (fou a partir d'aquest moment que vàreu connectar amb dita família, especialment amb la seva germana Maria Porter, vàreu adquirir Llibres de vell, i altres d'aspecte històric i arqueològic), però les dues vegades vaig tornar de buit, perquè, com he dit abans, per celebrar un *Festival Flamenco* només calia avisar-los i era permès, però això de la Cançó Catalana es veu que era un acte altament prohibitiu o dit d'altra forma, molt subversiu, i mai ens varen donar cap raó de la seva negació, varen optar per fer la gran callada com a resposta.

El dia s'acostava, i en cas de concessió de permís, a última hora, com moltes vegades feien, s'havien de vendre les entrades. El dia de la celebració, un diumenge al matí del mes de novembre de l'any 1963, es va presentar una munió de gent davant del cine Bosc, s'havia de celebrar el Festival de Cançó Catalana, però aquest no es va poder celebrar, el permís no havia arribat i no es tenia el consentiment governa-

mental. Hi va haver protestes públiques allà mateix sense extralimitacions de cap mena i només de paraula, protestes que foren perseguides amb corredisses protagonitzades per municipals i gent de paisà, que eren els *Guardians del règimen* o bé de la *Seguridad Social*, i varen agafar quatre xavals entre catorze i setze anys, se'ls varen endur al *cuartelillo por subversivos*, però els varen deixar anar al cap de poques hores.

Pocs dies després, no recordo si fou el diumenge següent o l'altre, tot passejant per la Rambla Principal, un diumenge al matí, tal com en aquells anys era costum de fer, vàrem ensopegar, com es diu vulgarment, amb l'encarregat de *Información y Turismo* fent també el passeig pel mateix lloc, i al següent tomb ens havíem reunit una gran colla que ens adonàrem de la presència d'aquella persona i tot d'una el vàrem començar d'escridassar de tal forma que, sense tocar-li ni un fil de la roba, es va veure avergonyit davant de tothom, i tan prompte va tenir ocasió, agafat de bracet amb la seva muller, es va esmunyir pel costat del Cine Diana i desaparegué de la Rambla, tot fent mutis pel foro.

Antoni Ferrer i Martí

(La continuació d'aquest article es publicarà en el número següent de la Revista)

c/. **CAPUTXINS, 36**
VILANOVA I LA GELTRÚ

**ELS VOSTRES RODETS
FOTOGRÀFICS REVELATS EN 1H**

VIDRES VILANOVA

rovere

TALLER D'ALUMINI I VIDRE

Av. Eduard Toldrà, 73
Tel. 93 893 61 34
Fax 93 811 51 94

OFICINES I VENDA

Pare Garí, 41 - Sant Onofre, 45
Tels. 93 893 15 92 - 93 893 87 07
Fax 93 893 17 99

INTER SPORT OLARIA

TOT PER A L'ESPORTISTA

A Vilanova:
Pl. Soler i Gustems, 5
Francesc Macià, 50
Francesc Macià, 101

A Vilafranca:
La Parellada, 18

Al Vendrell:
Àngel Guimerà, 32

A Sitges:
Sant Francesc, 18

Intersport Olaria us ofereix un bon assortit de botes, motxilles i sacs per a tot tipus d'excursió i senderisme. Amb el suport de les marques

McKinley
Alpina
Boreal

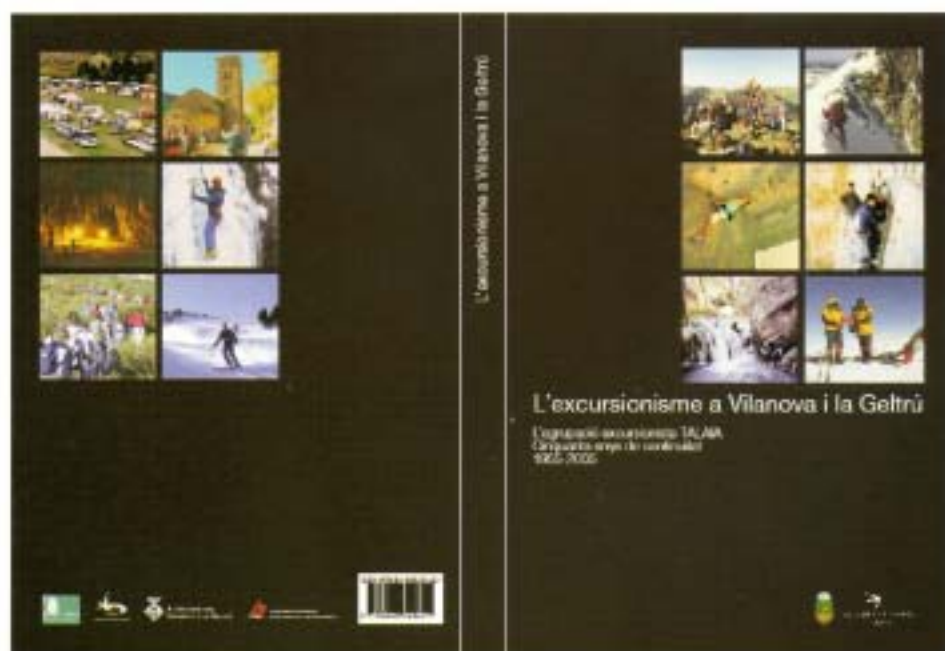
Ferrino
Atomic
Chiruca

Salomon
Rossignol
Petzl

Trango
Columbia
Descente

que et garanteixen un bon material per a cada ocasió.

I a més, durant aquest mes, els socis de La Talaia us podeu beneficiar d'un 10% de descompte en els articles de muntanya.

**LA HISTÒRIA DELS CINQUANTA ANYS DE
L'AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA**
REUNIDA EN UN LLIBRE, QUE RESUMEIX TOTES I CADASCUNA DE
LES ACTIVITATS REALITZADES DINS D'AQUEST PERÍODE,
EL QUAL ÉS SENSE CAP DUBTE EL MÉS RIC I FECUND DE TOT
L'EXCURSIONISME VILANOVÍ.
ÉS UNA OBRA QUE NO POT FALTAR A LA VOSTRA BIBLIOTECA

La Junta Directiva d'aquesta entitat, convida a tothom, socis i amics excursionistes a l'adquisició d'aquest llibre.

Per als socis ja hi ha una oferta preferencial de pre-compra pels 100 primers exemplars.

Després de la data de presentació, socis i públic en general, podran adquirir-lo tant a la Secretaria de la Talaia, com a les llibreries, o també a l'editorial El Cep i la Nansa.

Per qualsevol aclariment podeu trucar al 93 893 12 57, de 7 a 9 del vespre.

Ríndete.
Estás
rodeado.

Ya no tienes excusas
para equiparte con
Trangoworld
por completo

Las prendas técnicas, accesorios, complementos y mochilas Trangoworld son el fruto de una investigación permanente en materiales y ergonomía. Nuestra experiencia, junto con los test de reconocidos alpinistas y aventureros, son el perfecto banco de pruebas para ofrecer una total satisfacción a los usuarios de nuestros productos.

Por muchas razones.

www.trangoworld.com

trangoworld